

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w mieście 5 ct., poza 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W mieście rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, dwiuroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct. drudzy 80 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowa po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarté wolne są od opłaty pocztowej.

Zaproszenie do przedpłaty.

W mieście: za II. ćwierćroczną 3 zł.
Za kwiecień i każdy następny miesiąc 1 zł.
Pocztą: za II. ćwierćroczną 4 zł.
Za kwiecień i każdy następny miesiąc 1 zł. 35 ct.

Na Gazetę z „Przewodnikiem“

W mieście: kwartalnie 3 zł. 75 ct. miesięcznie 1 zł. 30 ct.
Pocztą: kwartalnie 4 zł. 75 ct. miesięcznie 1 zł. 65 ct.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu mianowała poborcami c. k. urzędów podatkowych w IX. klasie rangi: Jana Starzyńskiego kwieszkowan-go poborcę głównego urzędu cłowego i kasy zbiorowej i Jana Brücknera kontrolora podatkowego; zaś kontrolorami podatkowymi w X. klasie rangi, adjunktów podatkowych: Antoniego Lukschandla, Henryka Ilukiewicza, Józefa Heinza, Adama Godlewskiego, Jana Dewechego, Aleksandra Grudnickiego, Edmunda Veitha i Wojciecha Heinricha, nareszcie król. węgierskiego kontrolora podatkowego Antoniego Tincza.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała nauczyciela tymczasowego w Zubrzy Karola Matuszewskiego, rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Zubrzy.

C. k. krajowa Rada szkolna zamianowała tymczasową nauczycielkę szkoły etatowej żeńskiej w Radymnie p. Bogumiłą Wujcikównę rzeczywistą nauczycielką tejże szkoły.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 16. marca

Sejmy krajowe będą musiały w tym roku szukać w własnej inicjatywie materiałów do obrad, bo jeżeli sprawdzi się przypuszczenie, że sesya będzie znacznie dłuższą niż wszystkie poprzednie w bieżącym peryodzie, to przedłożenia rządu i Wydziałów krajowych nie wszędzie wystarczą na kilkutygodniowe obrady. Przerwa pomiędzy poprzednią a tegoroczną sesją trwała zaledwie pół roku, więc przygotowania do projektów ustawodawczych mimo wszelkiego pospiechu nie wydadzą obfitego plonu. Jednym z przedmiotów najlepiej nadających się do inicjatywy samych posłów, będzie sprawa reformy administracyi politycznej. Skoro wiadomem jest już zapatrywanie rządu i centralnego ciała ustawodawczego na tę sprawę, sejmy będą mogły bardzo skutecznie przyczynić się do dzieła reformy i dostarczyć najwięcej potrzebnego materiału. W sprawie tak rozległej i ważnej powołane są do współdziałania w pracy wszystkie czynniki konstytucyjnego życia publicznego, a każdy z nich w swoim zakresie wiele przyczynić się może do dobrego skutku. Mianowicie sejmy powołane do obrony specjalnych interesów krajowych, mogą zabrać głos w tej sprawie z uzasadnionem przeświadczeniem, że wynik obrad znajdzie u rządu należyte uwzględnienie, jeżeli będzie tylko przedmiotowym i możliwym do wykonania wyrazem potrzeb a nie wznowieniem zapomnianych na chwilę programów o przekształceniu konstytucyjnej organizacyi państwa. O ile wnosić można z dotychczasowych doniesień dziennikarskich, reforma administracyi politycznej będzie istotnie poruszana w niektórych sejmach krajowych, a w sejmie styryjskim, który bardzo gorliwie zajmuje się od kilku lat sprawą przekształ-

cenia stosunków gminnych, spodziewają się nawet rozpraw bardzo ożywionych.

Między obu izbami węgierskiego sejmu zapanował od niedawnego czasu ostry antagonizm. Izba deputowanych uważała siebie za właściwy czynnik ustawodawczy a izbę magnatów w dzisiejszym zastarzałym ustroju za przeszkodę w szybkim postępie pracy. Ciągłe odzywały się głosy za zupełnem zreformowaniem składu izby wyższej, ale dotąd rząd był zajęty tyłu ważniejszymi albo o bycie państwa rozstrzygającymi sprawami, że nie mógł uczynić zadość temu żądaniu. Magnaci węgierscy nie sprzeciwiają się bardzo tej reformie, ale niedawno uczuli się tem dotknięci, że ich powaga ustawodawcza jest lekceważoną. Ażeby odświeżyć swe znaczenie, izba wyższa na poprzedniej sessyi sejmowej przedsięwzięła kilka poprawek w uchwalonych już przez izbę deputowanych ustawach, które wskutek tego musiały przejść napowrót cały proces ustawodawczy załatwienia. Los taki spotkał znaną nowelę wyborczą a ponieważ opinia publiczna jednomyślnie żądała jaknajspieszniejszego uchwalenia tej noweli, więc poprawki izby wyższej zostały niezyczliwie przyjęte. W izbie deputowanych ozwały się nawet głośnie sarkania na magnatów a w izbie wyższej hr. Vay pospieszył z repliką niemniej dobitną. W swoim czasie zwracaliśmy uwagę na to zajęcie widząc w niem niebezpieczeństwo, bo system dwuizbowy wymaga ścisłej harmonii i wzajemnej ufnosci obu czynników ustawodawczych. Od tego czasu zaszła korzystna zmiana. Namietności uspokoiły się, zapomniano o dawniejszych wymówkach, a hr. Vay podniósł w izbie wyższej niedawno w sposób bardzo sympatyczny wielkie znaczenie dokonanej koalicji stronniactw. Harmonia domowa została tedy odświeżoną, ale to wpłynąć może tylko na przyspieszenie od dawna zapowiedzianej reorganizacyi izby

magnatów. Potrzebę takiej reorganizacyi uznano powszechnie a stosunki obecne ułatwiają to zadanie.

Lasker jest ciągle chory a w ostatnich dniach krążyły w Berlinie bardzo niepokojące wieści o przebiegu choroby. Chwilowo zwątpiono nawet w ocalenie tego bohatera parlamentarnego. Jeżeli dzienniki stanowczo zapewniają, że obawa minęła, to nie wynika z tąd jeszcze, ażeby Lasker mógł rychło powrócić na osieroconą widownię parlamentarną. Choroba była niebezpieczną, przebieg jej bardzo przykry nadwerżył cały organizm, a ponieważ Lasker już od dłuższego czasu popadł w wielkie osłabienie, więc rekonwalescencya potrwa zapewne długo. Wiadomość, że Lasker usunie się z widowni parlamentarnej aż na dwa lata, nie jest pozbawioną wszelkiej podstawy. Ci, którzy stronniczą zapamiętałość posuwali do takiej ostateczności, że przed rokiem po śmierci Mallinckrotda cieszyli się z osłabienia parlamentarnych szeregów ultramontańskich, są teraz ciężko ukarani. Lasker był tem dla stronniactwa liberalnego, czem Mallinckrotd dla stronniactwa centrum t. j. łącznikiem politycznym i nieustraszoną obrońcą wyznawanych zasad, posiadającym na każde zawołanie szereg niezwykłych argumentów i dosadną odprawę dla przeciwnika. Centrum straciło wiele wskutek śmierci Mallinckrotda, ale zawsze posiada jeszcze tak znakomitych szermierzy parlamentarnych jak Windthorst i Schorlemera. Strata dwóch niezaprzeconych znakomitości parlamentarnych wypadła w porę najgorszą, bo w chwili, gdy państwo wstępuje w nowy najgwałtowniejszy okres walki z władzą kościelną.

We Włoszech ludzi, umiemyć zaglądać za kulisy dyplomatycznego świata, opowiadali sobie, że ks. Bismarck wskutek ostatniej encykliki papieżkiej, starał się nakłonić ministra spraw zagranicznych hr. Visconti-Venosta do zmiany ustawy o gwaran-

SZTUKA W STAROPOLSKIM DOMU.

I.

Kościół wraz z krzyżem wprowadził malarstwo i książkę do starożytnej Polski. Naszkicowawszy poprzednio na tem miejscu charakter świątyni chrześcijańskiej z artystycznego stanowiska, uważamy więc za rzecz stosowną, poświęcić sobie kilka malowidłom i pergaminowym foliantom, po których roztoczyło się tysiące miniatur i arabesk. Zastanowienie się nad nimi przyczyni się wiele do zrozumienia poczucia piękna w przeszłości, wykaże nam, o ile życie praojców zespoliło się z objawami estetycznego wdzięku, a nadto zachwieje może nieco owo zbyt uprzedzone pojęcie, że tylko Włochy w średnich wiekach wyłącznie uprawiały sztukę. Wprawdzie nie wiele pozostało zabytków polskiego malarstwa do XV-go wieku, zawsze jednak ze znanych nam okazów i z historycznych zapisków możemy przyjść do wniosku, że jak na owe czasy, stało ono w Polsce niemal na równi z resztą Europy, a przynajmniej północną i środkową jej część nie przewyższała go wcale. Żeby jednak zrozumieć stosunek naszego malarstwa, a względnie miniatur, do obcych tego rodzaju zabytków, cofniemy się jeszcze w przeszłość.

Od czasów Konstantyna Wielkiego, kiedy symbol męczeństwa z Golgoty zajaśniał na widnokręgu Europy — malarstwo zarzuca dawnych Rzymian treść zmysłową a wstępuje na idealne drogi. Odwiecznemu Bizancjum palma się tutaj należy. Rosły tam, jakby pod zaklęciem różeczki czarodziejki, przeróżne obrazy świętych ku ozdobie bazylik i komnat zamkowych, a książęta i pa-

nujący rozciągali swoją opiekę nad rozrostem tego działa sztuk pięknych.

To też pomimo przeszkód, jakie w IV. i V. wieku stawały malarstwu różne sekty religijne, zdołało się ono utrzymać na stanowisku swego założenia i zdobyć sobie prawo obywatelstwa po całej chrześcijańskiej Europie, które na Zachodzie prawie do końca XIII. stulecia dotrwało. Pomimo że architektura już w X. wieku zdobyła dla siebie nowe formy, któremi uplastyczyła się na zewnątrz, malarstwo długo nie mogło się wyzwolić z zakresu bizantyńskiej myśli, skrupowanej religijnym rytuałem wschodniego kościoła. Utwory jego pozbawione życia, harmonii i wyrazu, zakute w skorupy złota, srebra i drogich kamieni, osadzone na przeładowanym tle arabesk i zdobień, wiekami jeszcze panowały w świątyni i domu; dopiero koniec wieku XIII. zaczyna wytwarzać idealniejsze szaty dla średniowiecznego malarstwa.

Pierwszy Włoch Cimabue Jan i jego uczeń Giotto di Bondone, żyjący w epoce Dantego, targnął się na odwieczne formy bizantyńskich malowań, wlewając do swoich kreacji życie i dramatyczny pierwiastek, a chociaż nowe te utwory nie odpowiadały pod wielu względami warunkom piękna, zawsze wywarły wielki wpływ na późniejsze dzieła pędzla. Myśl raz przez nich rzucona, rozrosła się w przyszlých pokoleniach w potężne objawy artystycznego poczucia. Odtąd zaczyna się wielki rozdział w sztuce na dwa pierwiastki, wschodni i zachodni, z których pierwszy że się tak wyrazimy, skamieniał aż do naszych czasów, drugi zaś rozwinał się do ideału w południowej i zachodniej Europie.

Myśl Cimabuego prawie lotem błyskawicy przebiega chrześcijaństwo rozwijające się na gruncie romańszczyzny, tak, że w XIV. już wieku Czechy stają się jej ogniskiem; światło rozpalone w Pradze ściąga

do siebie największe artystyczne umysły Europy, które dopiero w późniejszych stuleciach przeniosło się do klasycznej Italii. W czasie tym malarze czeszy posiadają szeroko rozwinięty cech z stałą siedzibą w Pradze, który opiekę swoją na cały kraj rozciąga. Ponieważ Polska zostawała długo w ścisłych politycznych i społecznych stosunkach z Czechami, ponieważ od nich przyjęła chrzest święty, a mowa króloworskiego rękopisu jeszcze w XV. stuleciu była jakoby modą u nas, łatwo więc zrozumieć, że duch nowej myśli w malarstwie znalazł nader żyzny grunt na równinach nadwiślańskiej ziemi. Gdybyśmy nawet nie mieli innych świadectw na to, gdybyśmy nie posiadali z owych czasów pomników polskiego malarstwa, już samo istnienie dobrze zorganizowanego malarzkiego cechu w Krakowie w pierwszej połowie XIV. wieku, utwierdza nas w tem przekonaniu.

I rzeczywiście, kiedy spojrzymy na malowanie świątyn polskich do XV. wieku, kiedy uwzględnimy ryte lub rzeźbione postacie na sprzętach kościelnych z owego czasu pochodzących i porównamy je z obcymi tego rodzaju kreacjami, musimy wyrobić w sobie to błogie przekonanie, że duch artystyczny głęboko tkwił w życiu naszych praojców, że gdyby nie późniejsze za Zygmuntoów, za silne może wpływy włoskiego świata, byłibyśmy niezawodnie rozwinięli samodzielnie a bogatą myśl w narodowym malarstwie.

Renesans o wiele rychlej objawiający się u nas, niż u ludów germańskich, niekorzystnie wpłynął na rozwój polskiego malarstwa, przytłumił go w samym jego zarzątku. Ale i przetrwanie się do włoskiego smaku nie jest ujmą naszą, tłumaczy ono nam tylko ową namietność artystyczną naszego ducha, która w gwałtowności uczuć, nie mając cierpliwości ku rozwijaniu narodowego malarstwa, rzuciła się w końcu XVI. stulecia do form skończonych, i zespoliła

się z niemi. Już samo życie się polskiego ducha z utworami piękna, z obcego świata wziętymi, jest dowodem wielkiego poczucia piękna w przeszłości. Zresztą nie każdemu ludowi pozwoliły opatrność i historyczne wypadki, myśl narodową podnieść do ideału; wzajemna praca w cywilizacyjnym pochodzie ludzkości, oddziaływanie na siebie jej różnych pierwiastków, wyrównywały niedostatki tego lub owego narodu w dziedzinie estetycznego rozwoju.

Pomijając malarstwo ściennie i obrazowe dawnej Polski, zostawiając je historykom sztuki do szczegółowego krytycznego rozważenia, zwracamy uwagę naszego czytelnika, na bogate nasze miniatury, ujęte w stopy pergaminowych foliantów, kościelnej i świeckiej treści.

Na wzór reszty ludów Europy Polska młoda, wyłaniająca się politycznie z plecion słowiańskich, już w X. i XI. stuleciu, zdobyła pergaminowe księgi licznymi malowaniami, bądź religijnej, bądź świeckiej treści. Znany nam rękopis Benedyktynów Tyńskich, znajdujący się w bibliotece ordynacyi Zamojskich w Warszawie, i książka ofiarowana przez Matyldę księżniczkę Szwedów Mieczysławowi II. około r. 1027, przechowywana w kościele ś. Jadwigi w Berlinie, przekonują nas o bogactwie uczucia piękna w Polsce owych czasów. Że wiek XII. i XIII. nie wiele przekazał bieżącemu stuleciu tego rodzaju zabytków, zrozumieć łatwo, zwróciwszy uwagę na ścieranie się podówczas ustawiczne pogaństwa z chrześcijaństwem i gminowładztwa z monarchiczną myślą.

Uczucie jednak piękna w narodzie raz zakorzenione, pomimo przeszkód wojennych, rozwijało się dalej, tak że w XIV., XV. i XVI. stuleciu zajaśniało całym blaskiem piękna, pojętego w duchu tamtych czasów. Na rękopisach więc religijnej i świeckiej treści, rozplynęły się pełne wdzięku malo-

cyach, danych papieżowi. Ks. Bismarck nie jest tak pewnym bezwzględnej sympatii rządu włoskiego, ażeby w formie zachęty wymagać miał ważnej przysługi dla swej polityki. Zresztą ustawa ta nie jest tak łatwą do zreformowania. Dzisiejszy parlament włoski jest może najcięższym ciałem ustawodawczym w Europie. Mnóstwo sesyj spotrzebował on na załatwienie budżetu, chociaż nie ścierały się przytem ze sobą prądy zasadnicze, chociaż zalegające ważne sprawy wymagały jak największego pospiechu. Ze zmianą ustawy gwarancyjnej wahały się rządy wystąpić w dzisiejszym parlamencie nawet w takim razie, gdyby był najmocniej przekonany o jej niedostateczności.

Serbia niepokoi znowu dyplomację europejską, bo zanosi się tam na drażliwe wypadki wewnętrzne, które w skutek powikłania spraw wschodnich łatwo mogłyby dać powód do nieprzyjemnych rekruminaacji dyplomatycznych. Źródłem tych zakłóceń jest stosunek dwóch stronnictw skucepny, walczących o wszechwładny wpływ kraju. Jedno dąży do wzmocnienia władzy rządowej, a drugie do nadania skucepnie prawie monarchicznej udzielnosci, jedno chciałoby nieogładając się na przyszłość wywołać stanowczą walkę z wszelkimi zaporami zupełnej samodzielności Serbii, a drugie zadowala się na razie normalnym rozwojem wewnętrznych stosunków. Ciągła zmiana gabinetów, w czem Serbia mogłaby rywalizować nawet z Turcją, nie zdołała zawsze zażegnać groźnej burzy. Niezadługo trzeba będzie może zastanowić się nad kwestją rozwiązania skucepny i w tem właśnie tkwi główne niebezpieczeństwo.

Rada Państwa.

32. Posiedzenie Izby Panów z d. 13. marca.

Przewodn. ks. Karol Auersperg. Obecni ministrowie: dr. Unger, br. Pretis, pułkownik Horst.

Pomiędzy petycjami odczytano petycję wniesioną przez burmistrza m. Wiednia, dr. Feldera o uwolnienie publicznych budynków, służących na cele zaprowiantowania w stolicy, od opłaty podatku od budynków. Petycja ta będzie odesłana do komisji dla reformy podatku.

W drugim i trzecim czytaniu przyjęła Izba bez rozpraw: ustawę o organizacji giełd; ustawę o ułatwieniach dla towarzystwa budowy drogi żelaznej Wiedeń-Pottendorf-Wiener-Neustadt i ustawę o ugodzie

wania. Nie widać tu już ani śladu skostniałej bizantyjskiej formy, ale wszędzie widnieje myśl pełna, ożywiona duchem dramatycznym, a ujęta w piękne kształty ostrołuku i renesansu. Co więcej, treść nawet religijna uchwycona w miniatury, bywa oddana ze wszystkimi właściwościami charakteru polskiego — postać święta stroi się tutaj w szaty narodowe, a z wyrazu jej twarzy i ruchów myśl polską łatwo odgadnąć można. W grupowaniu figur, w układzie draperji i harmonii kolorów średniowiecznych, przynajmniej w owym utworze wiele bardzo artystycznego wdzięku. Linia tu lekka i falista jak fantazja tamtoczesna, a silne harmonijne barwy nie ustępują w niczem namiętnościom życiowym czasów Dürera, Stwosza lub reformacji. Łatwo ztąd zrozumieć też same artystyczne charakterystyki miniatur zdobniczych świeckie pergaminowe księgi.

Porównawszy teraz n. p. miniatury Karmelitów i Bernardynów krakowskich z miniaturami pontyfikału Erazma Ciolka, Baltazara Bema i temi, co na Długoszych dziełach osiadły, uznać musimy prawdziwie estetyczny nastrój ducha minionych stuleci. Uznanie to wypadnie tem korzystniej, gdy kreacje owe porównamy z utworami wykonanymi wedle dawnych lub dzisiejszych bizantyjskich zasad. Kiedy w nasza linia artystyczna z biegiem wieków szlachetniejsze, wznosi się do ideału — w Sławiańszczyźnie wschodniej skrupowana rytuałem kościoła, zatrzymała się do obecnej chwili na tem stanowisku, na jakim ją wiek X. zostawił.

Rozważawszy te objawy, możemy powiedzieć bez wahania, że uczucie piękna w przeszłości, było silnie z krwią naszą złączone. Nic tak nie charakteryzuje cywilizacji i pojęć pewnej epoki albo narodu jak dom, z wszystkimi jego właściwościami uważany; szczegóły bowiem jego dają najdokładniejsze powiekąd świadectwo uczuć i ro-

zawartej z reprezentacją krajową Istrii co do uregulowania stosunku państwa do funduszu indemnizacyjnego Istrii. Bez rozpraw przyjęła w końcu Izba wnioski komisji co do 4 i 5. sprawozdania rocznego komisji dla kontroli długu państwa i zamknięcie rachunków za r. 1873.

Dzień następnego posiedzenia nie został oznaczony.

129 posiedzenie Izby deputowanych z dnia 13. marca.

Przewodniczący dr. Rechbauer. Obecni ministrowie: dr. Stremayer, dr. Glaser, pułkownik Horst, dr. Ziemiałkowski.

Przewodniczący zawiadomił Izbę o rezultacie wyborów do komisji mającej zająć się wnioskiem dep. dr. Mengera i tow. o niepołączalności pewnych urzędów z mandatami poselskimi; zostali wybrani pp.: dr. Hallwich, dr. Heilsberg, dr. Leiner, dr. Berger, dr. Prażak, Fux, Lienbacher, br. Beess, ks. Czartoryski, Dumba, dr. Kamiński, dr. Hanisch, Gomperz, br. Schar Schmid.

Do komisji, której ma być przydzielone przedłożenie rządowe o zapisywaniu okrętów handlowych do ksiąg handlowych, zostali wybrani dep. br. Tacco, Fürth, br. Kübeck, dr. Sandrinelli, dr. Porenta, Canaval, Teuschl, Kallir, dr. Vidulich.

Rozdano deputowanym: sprawozdanie komisji kolejowej o zmianie ustawy z 20. maja 1869 celem przyznania przedsiębiorstwu budowy kolei Przemysko-Lupkowski pewnych ułatwień.

Pomiędzy petycjami odczytano 265 petycji naczelników gmin, wydziałów gminnych i właścicieli domów z górnej Austrii o rozszerzenie prawa wyborczego. Co do tych petycji proponował dep. hr. Brandis, ażeby odesłać je do osobnej komisji z 15 członków złożonej; wniosek ten upadł i odesłano wszystkie powyższe petycje do komisji petycyjnej.

Izba uznała wybór dep. dr. Floryana Blaasa za ważny.

Izba przyjęła w drugim i trzecim czytaniu, bez rozpraw, projekta ustaw o uwolnieniu od opłat stemplowych i należności rozpraw prowadzonych celem uwolnienia gruntów od danin dla kościołów, szkół, probostw i t. d. w niższej Austrii. Toż samo przyjęła Izba w drugim i trzecim czytaniu sprawozdanie komisji o petycji wiedeńskiego towarzystwa *Tramway* co do zmiany ustawy z 11. maja 1871.

Następnie przystąpiła Izba do drugiego czytania przedłożeń rządowych, dotyczących się urzędzenia uniwersytetu w Czerniowcach, a mianowicie do przedłożeń: a) o pierwszym stopniu płacy profesorów, b) o otwarciu kredytów dodatkowych na r. 1875. — Sprawozdawca dr. Wildauer.

zumu mieszkańców, którzy w nim osiedli. Jeżeli przeto na sprzętach domowych, które niżej obejrzymy, i na księżce, będącej potrzebą życia, znajdujemy wiele objawów piękna, przynajmniej musimy czasom tamtym istotnie jego poczucie, zgodzić się musimy na to, że duch artystyczny w Polsce nie był czysto naśladowczym, ale chociaż uciekał się czasami do obcych form, zawsze stanowił wewnętrzny przymiot, powiedzielibyśmy pierwiastek życia naszych proaiców. Tam bowiem gdzie myśl artystyczna przechodziła przez wszystkie fazy swojego rozwoju, wyściskując na sobie narodowe znamiona, nie mogło być inaczej; na gruncie obojętnym nie dojrzeć podobnych objawów.

Nie w samem jednakże wewnętrznym zdobieniu książki przebiegało się uczucie piękna w przeszłości — wycisnęło ono swoje znamiona na ich oprawy nawet. Takie oprawy księzek, jakie spotykamy w XV. i XVI. stuleciu, świadczą o prawdziwie estetycznym smaku ich wykonawców. Okładka n. p. XVI. wieku wygląda niby mozaika złożona z przepięknych prostokątów, obejmujących w wypukłych odciskach postacie świętych, mężów słynnych w świecie, albo sceny rozmaitej treści. Odciski te płaskorzeźbom podobne, odpowiadając warunkom piękna, są niekiedy arcydziełami w swoim rodzaju. Częstokroć znowu zamiast tych zdobień rzuciły się po oprawie książki misterne hafty, albo srebrne lub złote, nader lekkie i harmonijne linie w arabeski splecione. Dość przytoczyć na poparcie słów naszych, znane nam oprawy księzek do nabożeństwa służących Annie Jagiellonce lub Maryi Ludwice, królowym polskim. Nie możemy tu również pominąć artystycznych brązowych narożników i klamer, co wykonane w duchu ostrołuku albo renesansu, zdobią zwyczaj klasztorów choralne księgi.

F. K. M.

Dep. Ozarkiewicz proponuje przyjęcie następującej rezolucji: „Wzywa się wys. rząd, ażeby już przy otwarciu uniwersytetu w Czerniowcach popierał urządzenie zwyczajnej katedry dla języka ruskiego i jego literatury.“

Dep. Gomperz przemawiał za urządzeniem uniwersytetu na Morawie i wniósł w tym duchu rezolucję.

Dep. dr. Russ domagał się urzędzenia na uniwersytetach austriackich katedr matematyczno historycznych.

Dep. Gierowski przemawiał gorąco w tym samym duchu jak dep. Ozarkiewicz.

Dep. Hormuzaki przemawiał za urządzeniem katedry dla języka rumuńskiego; żądał ażeby na wydziale jurystycznym i filozoficznym wykładano niektóre przedmioty po rumuńsku i ażeby urządzono zwyczajną katedrę dla historii krajowej.

Dep. dr. Dunajewski: Dotychczas nie było zwyczajem oznaczać w drodze ustawodawczej, w jakim języku mają się odbywać wykłady na wszechniczy i jakim ma być język urzędowy na wszechniczy; muszę przeto otwarcie powiedzieć, że w tej mierze komisja nie oceniała stosunków spokojnie. W swem sprawozdaniu powiada komisja, że od czasu, jak wszechnice w Krakowie i we Lwowie przez zaprowadzenie języka polskiego jako wykładowego, straciły na swem znaczeniu i przybrały charakter zakładow partykularnych, cały rozległy wschód państwa pozbawiony został powszechnie przystępnego uniwersalnego przybytku nauk i wiedzy; łaknący wiedzy synowie tego wschodu muszą tedy albo odbyć 100 do 160 milową podróż aby dotrzeć do najbliższego niemieckiego uniwersytetu, albo, jeżeli nie mają środków do takiej podróży, muszą poddać się żywiołowi polskiemu we Lwowie lub w Krakowie, który nie jest w stanie zadowolić ich pragnienia oświaty. W wyrazach tych widzę obrazę wyrządzoną Galicyi i uważam je za zupełnie zbyt ciężkie do umotywowania projektu ustawy (Brawo). My w każdym razie byłibyśmy głosowali za urządzeniem uniwersytetu. Zaisie, nie wiem do czego mają doprowadzić w tej wys. Izbie ustawiczne a tak zbyt ciężkie i niesłuszne wycieczki przeciw tej lub owej narodowości. Zdaje mi się, iż wycieczki te są co najmniej nieparlamentarne.

Stoimy na tem stanowisku, iż chętnie zgadzamy się na urządzenie uniwersytetu w kraju sąsiednim; ale zastrzegamy się, że postanowienia co do języka wykładowego i urzędowego tudzież co do poszczególnych katedr jest rzeczą egzekutywy a nie parlamentu. (Oklaski).

Dep. dr. Edward Suess bronił, czyli tłumaczył ustęp zawarty w sprawozdaniu komisji a poruszony przez dep. dra Dunajewskiego.

Dep. dr. Tomaszczuk przemawiał za urządzeniem w Czerniowcach uniwersytetu niemieckiego.

Dep. dr. Menger uzupełnił wywody dep. Suessa.

Dep. dr. Plener przemawiał za projektem rządowym, poczem zamknięto rozprawę ogólną i po przemówieniach sprawozdawcy i dr. Stremayera przystąpiono do rozpraw szczegółowych, w ciągu których przyjęto przedłożenia rządowe bez zmiany w drugim i trzecim czytaniu.

Rezolucja wniesiona przez dep. Ozarkiewicza została przyjęta; wnioski dep. Hormuzakiego zostały odrzucone.

Rezolucje wniesione przez komisję tak opiewają: „Wzywa się wys. rząd, ażeby równocześnie z katedrami określonymi w programie urzędził na wydziale filozoficznym: 1) zamiast zwykłej katedry dla języków orientalnych, którą pozostawić należy wydziałowi teologicznemu, katedrę dla filologii i języków romańskich i 2) zwykłą katedrę dla języka rumuńskiego i jego literatury“ — zostały przyjęte.

Izba przyjęła bez rozpraw w drugim i trzecim czytaniu ustawę o przyczynieniu się skarbu państwowego do kosztów uregulowania rzeki Gail w Karyntyi.

Odczytano następnie pismo prezydium Izby Panów donoszące, iż projekt ustawy o organizacji giełd został już tam uchwalony. Z uwagi na to, że Izba Panów poczyniła zmiany w projekcie, odesłała go Izba deputowanych do komisji giełdowej.

Dep. Haschak wystosował następującą interpelację do ministra skarbu:

1) Na jakiej prawnej podstawie opiera się postanowienie, że wyroby z potasu mogą w sobie zawierać tylko 30% warzonki, jeżeli mają być wolne od opłaty cłowej? 2) Na jakiej prawnej podstawie opiera się postanowienie, że koszt każdorazowej analizy chemicznej mają ponosić strony? 3) Czy wiadome są wys. minist. skarbu szkodliwe skutki, jakie z tąd powstają dla rolnictwa i przemysłu rolniczego? 4) Czy nie byłoby wys. ministerstwo skarbu skłonkiem zamiast dotychczasowych przepisów wydać nowe,

któreby chroniły monopol soli bez wyrządzenia szkody rolnictwu?

Dep. Pfeiffer wystosował interpelację do ministra oświaty, dla jakich przyczyn już od dwóch lat nie jest obsadzone biskupstwo w Lublanie.

Na wniosek dep. Prażaka uchwalila Izba odcroczyć sprawę urzędzenia trybunału administracyjnego do jednego z późniejszych posiedzeń.

Następne posiedzenie d. 15. b. m.

Przegląd polityczny.

Austria-Węgry. O podróży Najj. Pana do Włoch i Dalmacji, donosi *Presse* z 14. b. m., że według nowszych dyspozycji ma Najj. Pan wyjechać z Wiednia d. 1. kwietnia wieczór osobnym pociągiem pospiesznym. Towarzyszyć będzie Najj. Panu w tej podróży bardzo liczna świta. Prócz hr. Andrassego ma towarzyszyć Najj. Panu minister br. Lasser albo dr. Chlumecky.

Do Tryestu przybędzie Najj. Pan d. 2. kwietnia zrana i mieszkać będzie w pałacu Namiestnika. D. 2. i 3. kwietnia zabawi Najj. Pan w Tryescie, d. 4. t. m. w Gorycy, d. 5. i 6. t. m. w Wenecyi. Prócz tego zatrzyma się Najj. Pan w Pola, Zadarze, Raguzie i w Cattaro. W tych miastach przyjmować będzie Najj. Pan deputacje powitalne państw sąsiednich.

— Dr. Bauhans otrzymał znowu następujące adresy zaufania od reprezentacji gminnych: Komotau, Bäringen, Abertham, Tachau, Olbersdorf, Würbenthal, Skotschau, Auscha, Bilin i Zwitterau.

— Stowarzyszenie przemysłowe w Linzu uchwalilo wystosować petycję do Izby deputowanych o kredyt dodatkowy w kwocie 150.000 zł. na wystawę w Filadelfii.

— Dnia 15. b. m. miała się odbyć w wiedeńskim sądzie kryminalnym rozprawa główna w obec sędziów przysięgłych w sprawie dep. Schönerera o obrazę honoru z br. Juljuszem Schröckingerem, szefem sekcji w ministerstwie rolnictwa. Oskarżonego miał zastępować dr. Józef Kopp, a skarżyciela dr. Jacques.

— W Budapeszcie odbył się dnia 13. b. m. bankiet z powodu 25-letniej rocznicy założenia dziennika *Pesti Naplo*. W bankiecie tym wzięło udział przeszło 100 gości; byli także obecni ministrowie: Tisza, Szell, Trefort i członkowie stronnictwa liberalnego. Minister Tisza wniósł toast na cześć dziennikarstwa stojącego w obronie węgierskiej idei państwowej.

Niemcy. Z powodu wniosku Dra Petrego, o którym pisaliśmy wczoraj, organ katolików pruskich *Germania* takie zamieszcza uwagi: „Okoliczność, że t. z. starokatolicy osmielają się domagać własności kościoła katolickiego nie tyle jest wynikiem ich zuchwałstwa ile raczej przeświadczenia o gotowości rządu do rozporządzania dobrem kościelnym na rzecz ludzi, stojących po za obrębem kościoła. Wniosek Petrego i towarzyszy, i jego po części wprost bezbożne uzasadnienie nie tyle nas dziwi ile poparcie, jakie wnioskowi temu przyrzekł minister Falk w imieniu rządu. Staroluteranie hescy, którzy nie chcieli przystąpić do nowej unii ewangelickiej, nie zostali utrzymać w posiadaniu swego majątku kościelnego lecz zostali wypchnięci jako „odstępcy“. Starokatolicy zaś, którzy zaprzeczają posuśszestwa papieżowi i episkopatowi, którzy wybrali sobie osobnego „biskupa“ i odrzucają dogmat katolicki w jego najważniejszych postanowieniach, ci starokatolicy, mimo swych wprost przeciwnych zapewnień i czynów, mają być uważani za członków kościoła katolickiego i mieć udział w majątku tegoż kościoła. To nie jest „równe prawo dla wszystkich.“

Czyż starokatolicyzm pod jakimkolwiek względem zasługuje sobie na to, aby mu poświęcano tak świętą zasadę, jaką jest równość w obec prawa? Czy jego dotychczasowy rozwój uprawnia do nadziei, że powołany on jest zająć kiedyś miejsce kościoła katolickiego? Liberalizm kościelny budował na nim tak wielkie nadzieje, przepowiadał nieustannie, że starokatolicyzm odegra taką rolę jak wielka reformacja w 16 stuleciu. Wszystko, co tylko można, czyniono aby go popierać. Starokatolickim duchownym oddawano w posiadanie i używanie probostwa katolickie; państwo kreowało biskupa i uposażyło go prawdziwie hojnie; zmuszano młodzież do uczęszczania na prelekcje katechetów starokatolickich, oddawano starokatolikom katolickie i protestanckie domy Boże. I jakież są owoce tych wszystkich wysiłków? Parafie starokatolickie utworzone są w następujących miejscowościach w Kolonii (proboszcz Tangermann, kapłan Passerath), Crefeld (proboszcz Rabberty, Essen (proboszcz Hoffmann), Dortmund (pro-

boszcz Hochstein), Hagen (proboszcz The-
len), Wrocław (proboszcz Strucksberg) i
Katowice (proboszcz Kamiński). Oprócz tego
zamierzone jest utworzenie parafii w Bop-
pard, Saarbrücken, Witten, Gliwicach i Bo-
chum. A więc razem osm parafii do których
przybędzie może pięć nowych; oto rezultat
tych wszystkich wysiłków i zabiegów.

Zaprawdę, zdobycze to nie wielka.
Przedsięwzięcie, które po upływie trzech
lat z okładem dalej postąpić nie zdołało,
jest chybione, a każde naruszenie prawa
popelnione na rzecz jego, musi być tem bo-
lesniejszym dla tych, którzy cierpią na tem.

— W bawarskiej Izbie deputowanych od-
powiedział minister Lutz 13. marca na in-
terpelację Seppa tyżącą się fundacji i
nadmienił, że podania statystyczne interpe-
lanta są w istocie rzeczy prawdziwe, ale
zaprzecza, aby majątek kościelny bawarski
wysyłany był za granicę, akt bowiem taki
musiałby wywołać śledztwo karne. Rząd nie
może wdawać się zresztą w wewnętrzną
sprawę kościelną. Zwrot fundacji rodzinom
i gminom jest niepodobny z powodów pra-
wno-cywilnych. Byłoby nieodpowiedzialnym
naruszeniem osobistej wolności odjąć ludno-
ści katolickiej możność robienia nowych
fundacji. Rząd odmówi tylko przy nowych
fundacjach mszalnych nie dających się wy-
konać, z powodu kuratorji, przyzwolenia
rządu.

— Były redaktor *Germanii* X. Kozio-
łek skazany został w sobotę na dwa lata
więzienia i bezwzględne ujęcie go. Wszelako
od 7go marca nie było go już w Berlinie.
Prokuratorya wniosła karę trzech lat wię-
zienia. Z powodu tego procesu wydanem
zostało postanowienie aresztowania oskarżo-
nych dziennikarzy równocześnie z wytocze-
niem im procesu.

Francya. *Journal des Debats* sprawił
swoim kolegom publicystycznym ogromną
niespodziankę donosząc, że Bocher, pre-
zydent prawego centrum i intendent dóbr
książąt orleańskich miał długą konferencję
z Gambettą i zasięgał jego rady co do
ukonstytuowania gabinetu. Między szefem
radykałów a przywódcą stronnictwa orlea-
ńskiego przyszło do zupełnego porozumie-
nia, a przywódcy ci dwóch mocno różniąc-
ych się stronnictw rozeszli się po tej kon-
ferencji jako sprzymierzeńcy. Fakt ten,
który wywołał w Paryżu niezwykle
zdziwienie, świadczy o zupełnym przeobra-
żeniu stosunków stronnictw parlamentar-
nych. Artykuł *Journal des Debats*, o któ-
rym mówimy, tak opiewa: „Musimy wyrazić
wdzięczność p. Buffetowi, że z takim męż-
tewm przyjął odpowiedzialność, jaką nań
wkladał zbieg okoliczności; musimy również
podziękować i tym, co 8. i 9. b. m. pośred-
niczyli między mężami, którzy już byli
w odwrocie i doprowadzili do tego, że mę-
żowie ci zgodzili się znów na jeden pro-
gram. Panowie Leon Rénault (prefekt policyi),
Audral (prezydent rady stanu) i Emanuel
Harcourt (sekretarz prezydentury) zas-
ługują na szczególne nasze uznanie. Gdy
cały świat zwątpił, oni mieli nadzieję; a
mieli słusność, że nie stracili nadzieję,
gdyż wiedzieli oni, że potrafią wzbudzić
w innych szlachetne uczucia, które sami
byli przepełnieni. Poczujemy się do wdzię-
czności względem pp. Bochera i Decazes,
którzy w ostatnich dniach niezmordowanie
pracowali nad utworzeniem gabinetu Buffe-
ta. P. Bocher nie chciał sam przyjąć teki;
może nie miał on tu słusności, lecz z dru-
giej strony nikt tyle co on, nie położył za-
sług około utworzenia gabinetu. Nie dość
bowiem było ułożyć listę nowych ministrów;
trzeba było jeszcze zapewnić większość dla
nowego gabinetu. P. Bocher udał się
w tym celu do p. Gambetty, p. Gambetta
zaś pospieszył niezwłocznie do biur-
lewicy. P. Bocher i p. Gambetta porozu-
miali się bardzo prędko, zaś p. Gambetta
potrzebował tylko przemówić, ażeby prze-
konać i pozyskać lewicę. P. Gambetta wy-
rzekł tam: „Jesteśmy zagrożeni gabinetem
nieparlamentarnym, a może czemś gorszem
jeszcze, bo gabinetem mniejszości; nie le-
piej by więc było, gdybyśmy udzielili po-
parcia gabinetowi, który nam proponuje
prezydent prawego centrum? Na taką pro-
pozycję jedna tylko odpowiedź była możli-
wa, to też lewica udzieliła ją bezwzględnie.
Z tego wynika, że grupy lewicy są sfor-
mniejsze, niż o tem mniemają powszechnie.
Alternatywa, w jakiej lewica znajdowała się,
może się jutro powtórzyć; i dla tego gabi-
net postąpiłby sobie bardzo niezręcznie,
gdyby zmusił lewicę do opuszczenia go. Gdy
się ma po swojej stronie ludzi, którzy zwy-
kle wszystkim robią opozycję i obalają rzą-
dy, byłoby wielką niezręcznością zniechęcać
ich sobie. Historia minionego właśnie prze-
silenia gabinetowego powinna nas uczyć, że
nie potrzeba nigdy ani zbyt ufać ani też
zbyt rozpaczyc. Jutro możemy natrafić na
takie same trudności; miejmy jednak na-

dzieje, że przezwyciężymy je znów z taką
samą łatwością.

— Dzienniki republikańskie powitały
nowo utworzony gabinet dość zimno i zajęły
stanowisko wyczekujące. Organ Gambetty
Republique française podając listę nowych
ministrów pisze krótko: „Nowy gabinet jest
pewny poparcia większości z dnia 25. lute-
go. Większość ta, o czem niech nikt nie
zapomina, życzy sobie jasnej i otwartej po-
lityki, gdyż znaczenie, jakie ma w kraju,
da się utrzymać jedynie pod tym warun-
kiem. Jest więc rzeczą gabinetu z 10. marca
przyswoić sobie tę politykę i bronić jej w
obec wszystkich przeciwników, czy to w par-
lamente, czy po za parlamentem; jest da-
lej rzeczą gabinetu zastosować tę politykę
jak najprędzej tak do władz cywilnych jak
koteż wojskowych, które również żądają
polityki energicznej i jasnej i przerozej.”

— Prawe centrum odbyło 11. b. m.
posiedzenie, na którym ks. Audiffret-Pasquier
zdał sprawę z przebiegu przesilenia mi-
nisteryjalnego, w które on sam był także
wmięszany. Protestował on tam z całą en-
gią przeciw złośliwym doniesieniom nie-
przyjanych dzienników, według których
miał stawiać warunki ubliżające i do nie-
przyjęcia. „Zaklinam się na mój honor —
rzekł książe, że poddałem się marszałkowi
Mac-Mahonowi i p. Buffetowi bez wszelkich
warunków i zastrzeżeń. Co się tyczy niena-
wistości, o którą mię niektórzy posadzają, to
ci, którzy mię znają, wiedzą, że nigdy się
nią nie powoduję. Może być, że walczę en-
ergicznie i zacięcie przeciw pewnym zasa-
dom i systemom, lecz przy tem nie znam
nienawiści przeciw osobom... A teraz, moi
Panowie, załatwiwszy kwestję osób, pozos-
tuje nam jedno jeszcze do zrobienia a mia-
nowicie powinniśmy obecnie dać zwierzchni-
kowi państwa nowy dowód zaufania i tym
sposobem złożyć w ręce jego ponownie
skarby porządku i pokoju publicznego, tu-
dzież równie cenny skarby naszych polity-
cznych i parlamentarnych wolności.”

— *Soir* donosi, że deputowani Target,
Bardoux i Duchatel mają być powołani na
podsekretarzy stanu poszczególnych mi-
nisterstw. Lewica byłaby bardzo zadowolona
z tego wyboru, gdyż wszyscy ci deputowani
są otwartymi nieprzyjaciłmi bonapartystów
a Target był nawet wnioskodawcą ustawy,
na mocy której Bonaparci zostali złożeńi z
tronu francuskiego.

— (*Program nowego gabinetu*) odczytany
przez Buffeta 12. b. m. w Zgromadzeniu
narodowem mówi:

„Gabinet trzymać się będzie polityki
bardzo konserwatywnej, wolnej od wszelkiej
prowokacji albo słabości. Oświadczenie to
jest potrzebne, aby rozwiać niepokojącą nie-
pewność opinii publicznej. Ludność uczeiwa,
pokojowa, pracowita i porządkowi przyjazna
może być przekonana, że rząd bronić jej
będzie od zamachów, albo od przewrotnych
namiętności. Buffet oddaje pochwały admi-
nistracji, która wśród trudnych okoliczno-
ści musiała utrzymać porządek i która mo-
że liczyć na ciągłe nasze wsparcie. Buffet
wzywa republikanów, aby przyłączyli się do
polityki, która sama jedna jest zdolną uspo-
koić kraj i aby dowiedli, że obecny porzą-
dek rzeczy nie da się pogodzić z publicznem
bezpieczeństwem. Patriotyzm powinien tych,
którzyby pragnęli innego konstytucyjnego
rozwiązania, skłonić do połączenia się z na-
mi w celu obrony zasad porządku i utrzy-
mania stanu społecznego. Odwołuje się prze-
to do umiarkowanych mężów wszystkich
stronnictw. Rząd będzie umiał zjednać po-
szanowanie dla konstytucji; ale nie stanie
się nigdy narzędziem jakiegś zawiści. Za-
chowa postawę silną i pojednawczą. Byłaby
to źle wybrana chwila, chcieć dać światu
widowisko zatargów wewnętrznych; byłoby
to zadać potężne Francji cios śmiertelny.
Rząd wniesie zmiany w prawodawstwie dru-
kowem. Po uchwaleniu dotyczącej ustawy,
zniesie stan obłączenia. Rząd oświadcza się
za utrzymaniem ustawy o burmistrzach przez
czas niejaki, lecz o ile można, będzie mia-
nował burmistrzów z koła Rad gminnych.
Buffet zamyka swój program prośbą, aby
Zgromadzenie narodowe, jeśli nie pochwała
tego programu, bezzwłocznie mu to oznaj-
miło.”

Rumunia. W sprawie konwencji
handlowej z księstwami Naddunajskimi
umieszcza *Wiener Abdp.* taki komunikat:
„*Observer* a za nim kilka pism niemie-
ckich ogłaszają dwa dokumenta tyżące się
rokowań dyplomatycznych w sprawie zawar-
cia konwencji handlowych z księstwami
Naddunajskimi. Widzimy się spowodowani
oświadczyć, że ogłoszony dokument Austri-
acki tak co do formy jak treści zawiera
niejedną niedokładność. Pierwszy z pomię-
dzy ogłoszonych dokumentów nie jest, jak
mylnie podano, notą ze strony Austrii, Nie-
miec i Rosyji w równem brzmieniu do W.
Porty wysłanowa, lecz instrukcją, przez
akredytowanych reprezentantów tych trzech

mocarstw w Konstantynopolu wspólnie i i-
dentycznie ułożoną a udzieloną pierwszym
dragomanom poselstw w celu zakomunikowa-
nia jej Wys. Porcie. Jesteśmy oraz w
możności podania prawdziwego brzmienia
tej instrukcyi według oryginału francu-
skiego:

„Instrukcyja hr. Zichy dla kawalera de
Kosjek:

Nie tajno Panu, że wskutek wypowie-
dzenia traktatów handlowych ze strony Wys.
Porty kwestya uprawnienia księstw lenniczych
do zawierania z obcemi mocarstwami kon-
wencji handlowych weszła faktycznie na
porządek dzienny. Rumunia, tłumacząc na
korzyść tego uprawnienia traktaty zabez-
pieczające jej autonomię, wydała już nawet
ustawę dla swego kraju, która od 1. sty-
cznia 1875 poczynszy, znacznie modyfikuje
istniejące postanowienia cłowe.

Ważne materyalne interesa, związane
z tą sprawą, zniewalają s. k. gabinet do
powzięcia praktycznej decyzji.

Nie zamierzamy przez to ani osła-
biać ani też mocniej ścieśniać węzłów, jakie
między lenniczymi księstwami a udzielnym
dworem istnieją. Przeciwnie, mamy zamiar
nie naruszać ich w żadnej mierze. Natomiast
jednak ani geograficzne położenie tych
księstw ani właściwe im instytucje nie po-
zwalają, aby księstwa te traktowane były
na równi z innymi do państwa tureckiego
należącemi prowincjami. Mają one osobne
przywileje i autonomię wewnętrzną, których
ustępstwem są stosunki cłowe i handlo-
we z innymi krajami. Mocarstwa, których
poddani utrzymują stosunki z temi księ-
stwami, muszą liczyć się z tym stanem.
Nie wchodząc w spór co do kwestyi praw-
nej, wystarczy skonstatować, że rządy za-
graniczne widzą się ciągle w konieczności
udawania się do władz lokalnych prowincyi
lenniczych, aby zapewnić swym ziomkom
regularny tok interesów handlowych.

Traktaty, zawarte z Turcyą, przyzna-
ją księstwom odrębną administrację cłową;
wskutek braku kontraktów stypulowanych
zobowiązań między temi rządami cłowemi
a takimiż rządami innych państw, po-
wstają często nieprzyjemne zajścia w wz-
ajemnych stosunkach cłowych. Nieprzyjemno-
ści te wzmagają się w miarę rozwoju śro-
dków komunikacyjnych, które mają dać no-
wy impuls do rozgałęzienia stosunków han-
dlowych z sąsiednimi mocarstwami i do
przewozu produktów innych krajów.

Nie możemy przeto pozwolić, aby dla
kwestyj czysto formalnych, rzeczywiste in-
teresa były na szwank narażone.

Wskutek tego otrzymujesz pan pole-
cenne oznajmienia W. Wezyrowi jakoteż mi-
nistrowi spraw zagranicznych, że uważamy
się za uprawnionych do zawarcia konwen-
cyj cłowych, taryfowych i handlowych z księ-
stwami, stojącemi do Turcyi w stosunku
lenniczym.

Równocześnie udzielisz pan Turcyi
formalne zapewnienie, że konwencye te, po-
zbawione wszelkiego politycznego charakteru,
zostaną podpisane jedynie przez właściwe
ministerstwa i władze administracyjne, lecz
nie będą zaopatrzone sankcją monarszą.

Tym sposobem nie osłabią one żadnego
prawa J.C.M. Sultana ani też nie zdołają
zmodyfikować stanowiska jakie na mocy
traktatów poręczone jest księstwom w sto-
sunku lenniczym do Turcyi zostającym

KRONIKA.

— **Jedenasty odczyt naukowy** z
szeregu zapowiedzianych przez lwowski zarząd
oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego, odbę-
dzie się dziś, we wtorek, od godziny 5tej do
6tej w wielkiej sali ratuszowej. Będzie to od-
czyt p. Czesława Pieniżka «Gawędy Wincentego
Pola i Syrokomi».

— **Na cele dobroczynne** odbędzie
się dnia 18. b. m. w Przemysłu, w sali tam-
tejszego Towarzystwa muzycznego przedstawie-
nie amatorskie. Odegraną będzie 3-aktowa ko-
medya M. Bałuckiego *Emancypowane*. Biletów
dostać można w księgarni braci Jeleniów, w cu-
kierni p. Scholza i w kawiarni p. Kwaśniew-
skiego w Przemysłu, a w dzień przedstawienia
wieczorem przy kasie.

— **Znany kwartet florencki** da
koncert d. 11. b. m. w Przemysłu, w sali tam-
tejszego towarzystwa muzycznego. Program kon-
certu tego: 1. Schubert. Kwartet *A-moll* (Alle-
gro, Andante, Menuet, Allegro moderato). 2. a)
Haydn. *Ein Traum*; b) Raff. *Scherzo*; c) Bee-
thoven. *Waryacje*. 3. Mendelssohn. Kwartet
E-moll (Allegro, Scherzo, Andante, Finale).

* **Kradzież kieszonkowa.** Przed-
wczoraj po południu przyrządzano na placu
Krakowskim wyrobniaka Józefa Kominka za
kradzież z kieszeni pewnemu małemu chłop-
cu pugilaresu z kwotą około 2 złr. W policyi
nie znaleziono przy złodzieju ani pularesu ani
pieniędzy, które zapewne w drodze odrzucił.
Odstawiono go do sądu.

* **Uszkodzenie.** W niedzielę wieczór
na Żółkiewskim pewien podoficer z 55. pułku
piechoty będąc natarczywie na ulicy nagabywa-
ny przez Katarzynę Majchrowiczową, służącą,
zranił ją w głowę tak silnie, iż musiano ją z
ulicy odwieźć do szpitalu. Podoficer zaś został
przez patrol policyjny odstawiony do głównej
strażnicy.

* **Zgubiono** wczoraj po południu na
placu Krakowskim 56 złr., między temi jeden
banknot na 50 złr.

* **Bezpieczne sąsiedztwo.** Henrykowi
Heinbergerowi zamieszkałemu w Winnikach,
skradziono w ciągu tej zimy cały materyał ro-
zebranego starego młyna, który stał w polu
obok rogatki Łyczakowskiej. Cegły, których
było około 6 fur, pozabierane zostały jak się
ze śladów okazało przez sąsiednich mieszkańców.

* **Skutkiem zamarnięcia** zaginę-
ła w nocy na 11go b. m. na polu pod Dubla-
nami 60-letnia Małka Tonner, żona dozorczy
bożnicy we Lwowie. Wydała się ona z domu
zeszłej niedzieli bez celu.

* **Pożar w cerkwi.** Dnia 1go mar-
ca po południu zgorzała cerkiew w Rozluczu,
w Turczańskim, wraz z całym wewnętrznym
urządzeniem. Szkoda wynosi do 1000 zł. Do-
chodzenie co do przyczyny pożaru zostało za-
rządzone.

— **Młody morderca.** Najwyższy try-
bunał w Bostonie skazał na śmierć niedawno
młodego wyrostka, który zamordował małego
chłopczyka i dziewczynkę, przyczem w okrutny
sposób pastwił się nad swemi ofiarami. Potwo-
rek ten, nazwiskiem Ponnroy, nie okazał przed
sądem skruchy i z największą obojętnością wy-
słuchał wyroku śmierci. Dziennik *New York
Herald*, z którego czerpiemy tę wiadomość, do-
daje, iż wątpić należy, ażeby zły ten z gruntu
chłopiec uzyskał ulaskawienie.

— **Gwałtowna burza** z nawałnicą
zerwała się była d. 9. b. m. nad miastem Ko-
burgiem i w krótkim czasie pozalewała ulice.
Po deszczu wśród błyskawic i piorunów spadł
rzęsy grad.

— **Wielki pożar** nawiedził w nocy na
10. lutego stołeczne miasto wyspy Hayti, Port
au Prince. Przeszło 1.000 domów zgorzało do
szczętu. Ogień, który wybuchł skutkiem pęknię-
cia lampy naftowej wyrządził na 5 milionów złr.
szkody.

— **Okropny wypadek** zdarzył się
niedawno w katolickim kościele św. Andrzeja
w Nowym Jorku. Zgorzał był obok kościoła du-
ży magazyn kupiecki, tak, że tylko mury po-
zostały. Zamiast usunąć natychmiast poprze-
palane ściany, zostawiono je przez dłuższy czas
na słońcu zimowej, więc niszczyły one jeszcze
bardziej. Wieczorem 25. lutego kościół zape-
niony był pobożnymi, którzy zeszli się na nie-
szpór wielkopostny, gdy na dworze zerwał się
bardzo mocny wichur i mur sąsiedniego po-
gorzeliska obalił na dach kościelny. Bryły
kamieni i rumowisko przebiwszy dach wpadły
do kościoła i sześć osób zabiły a 23 pokale-
czyły. Wielu też odniosło uszkodzenia u drzwi
głównych do których po wypadku tłoczono się
w największym popłochu.

— **Cywilizowany murzyn.** W Berli-
nie zmarł w ostatnich dniach murzynek znany
tam i lubiony powszechnie z powodu wielkiej
wesołości jaką się odznaczał będąc jako kelner
zatrudniony w pewnej restauracyi. Odegrał on
także pewną rolę w ustawodawstwie pruskim.
Przybył przed laty do Berlina z panem swym
który kupił go jako niewolnika w Brazylii i
obchodził się z nim jak z niewolnikiem. Stosu-
nek ten w mieście europejskiem nie mógł po-
zostać tajemnicą i opinia publiczna objawiła z
powodu niego najwyższe zgorzenie. Głosy dzien-
ników skłoniły rząd pruski do wydania ustawy,
mocą której każdy niewolnik wstąpiwszy w gra-
nicę państwa pruskiego staje się wolnym czło-
wiekiem. Skorzystał z tej ustawy nasz murzy-
nek, opuścił swego pana i pozostał już stale w
Berlinie. »Cywilizacya« jednak zabiła go przed-
wcześnie; zażył się, że wypije 36 kieliszków
koniaku — wypił też, ale padł bez życia.
Jako niewolnik byłby może miał piękniejszą
śmierć.

— **Wielka cukrownia opawska,**
będąca własnością Towarzystwa akcyjnego, zgo-
rzała do szczętu w nocy na sobotę. Plomienie
pochłonęły także zapasy cukru w ilości 6000
centnarów. Szkoda wynosi około pół miliona
złr. Dotychczas nie zbadano przyczyny po-
żaru.

— **Widoki świata arktycznego.**
Na wystawie sztuk pięknych w Wiedniu znaj-
duje się obecnie 12 obrazów olejnych dobrego
pędzla, przedstawiających widoki okolic podbie-
gunowych. Obrazy te wykonane zostały podług
szkicera zdjętych na miejscu przez porucznika
Payera oraz wskazówek zawartych w sprawa-
zaniu złożonem przez podbiegunowych żeglar-
zy statku *Tegethoff*.

— **Przeniewierca Kohu,** szef firmy
bankierskiej «J. Epstein» w Wiedniu, o które-
go ucieczce donosiliśmy wczoraj, już został u-
jęty. W Bremie, dokąd się udał z Wiednia,
wsiadł na okręt płynący do Southamptonu, a-
żeby z tamtąd udać się do Ameryki. Tymcza-
sem policya bremeńska uwiadomiona przez wie-
deńską, uprzedziła o przeniewiercy władze w
Southamptonie, gdzie też aresztowano Kohna w

porcie, gdy wysiadł z okrętu. Przez upadłość Kohna najwięcej poszkodowani zostali biedni wyrobni, którzy zaozczędzone pieniądze składali u niego.

— **Akademia francuska** na posiedzeniu swem w zeszły czwartek przyjęła do grona swego na miejsce zmarłego badacza sztuki i estetyki Viteta, filozofa pana Caro. Mowę powitalną miał p. Kamil Roussel.

— **Jubileusz Boieldieu'go.** Miasto Rouen we Francji robi przygotowania do uroczystego obchodu setnej rocznicy urodzin kompozytora oper Boieldieu'go. Prezydent Francji przyrzekł wziąć udział w tej uroczystości a kompozytor Ambroise Thomas pisze kantatę jubileuszową. Boieldieu, który urodził się był w 1775 r. w Rouen, na początku tego wieku zasłynął jako kompozytor oper po największej części komicznych, a między innymi napisał operę p. t. *Beniwski* i *Białą damę*.

— **Igrzyska historyczne.** Oficerowie dragonów w miasteczku Anizie (Enns) w Dolnej Austrii urządzili sobie d. 6go b. m. osobliwą a piękną zabawę, tak zwany *carous-sel*, czyli pochód kostiumowy, przedstawiający pewną scenę z dziejów. Program tej zabawy był następujący: 1. Wjazd uroczysty księcia Eugeniusza Sabaudzkiego po zwycięskiej bitwie pod Zeutą. 2. Igrzyska rycerskie, jak przebijanie pierścieni, *jeu de barre* i t. p. 3. Kadryl kirysyerów i szwoleżerów, wykonany konno przez 24 podoficerów. 4. Takież kadryl oficerski. 5. Obraz: Książę Comercy składa księciu Eugeniuszowi zdobyty własnoręcznie w bitwie pod Zeutą buńczuk. Pierwsza i ostatnia część programu przedstawiać miała istotnie widok nader zajmujący. Pochód otwierali heroldowie i trębacz, za którymi szły oddziały kirysyerów i szwoleżerów, dalej halabardnicy i muszkietyrowie, następnie oddziały pojmanych pieszych i jezdnych Turków z wozem i całą swiątą swą na czele. Za tą grupą jechało 24 szlachty i dworzani księcia Eugeniusza a na końcu orszaku sam książę, którego w wybornej masce przedstawiał podpułkownik Ambrozy, otoczony sztabem generalnym, grandami hiszpańskimi, węgierskimi magnatami, adjutantami i pandurami. Widownia tego pochodu była wielka ujeżdżalnia, oświetlona półtoratisiącem płomieni i ogniami bengalskimi. Przeszło 200 osób i 100 koni składało orszak pochodowy. Po skończonym igrzysku, Saraceni zarówno jak wodzowie i dostojnicy austriacy, grandowi i magnaci węgierscy, rycerze w ciężkich zbrojach i z francuzką przybrani dworzanie, tudzież paziowie zaczęli tany i balet zakończoną została wesola zabawa.

Notatki literacko-artystyczne.

(L.) **Koncert panny Siegenfeld** odbył się w niedzielę dnia 15go b. m. z udziałem pani Jakowickiej, pani Nowakowskiej pp. Marka i Zakrzewskiego. Z wielką przyjemnością słuchaliśmy śpiewu pani Jakowickiej, która ku powszechnemu żalowi tak dawno nie dała się już słyszeć w skutek pożałowania godnego nieporozumienia z dyrekcją. Znakomita primadonna odśpiewała świetnie, z wielkim wdziękiem i nieporównaną metodą arję z *Mignon* Gounoda, *Niezapominajki* tegoż i arję z *Purytanów*. Pani Nowakowska z siłą i uczuciem, zanadto może nawet jaskrawem, oddeklamowała piękną poezję Goszczyńskiego p. n. *Pod krzyżem*, podobnie jak pani J. luczniemi nagrodzona oglaskami. Pan Zakrzewski odśpiewał romans, jako utwór muzyczny niewątpliwie błady i mierny, lecz przyjęty życzliwie dzięki piękniemu wykonaniu, następnie zaś przesłuchany lubo nieco Schumanna przypominający romans p. Jareckiego, kapelmistrza tutejszego, p. t. *Stokółki*. Szanowna koncertantka odegrała nam przed koncert Webera na dwa fortepiany z panem Markiem — następnie balladę *as dur* Chopina. Do utworu tego wymagającego zapamiętania, ognia i bystrej fantazji, nieco za mało posiada panna Siegenfeld siły. Grała dalej koncertantka Schuberta, Mendelsohna, Chopina i Liszta a zakończyła tarantellą Thalberga, odegraną najpiękniej. Panna Siegenfeld posiada niewątpliwie talent niepospolity i ma przed sobą przyszłość, lecz powinna się starać o większą jeszcze precyzję i czystość gry.

— **Portrety Kopernika.** *Gazeta Toruńska* donosi, że znany i w naszej literaturze dr. F. Hipler profesor przy Lyceum Hosianum w Brunsberdze, ogłosił w czasopiśmie *Mitteilungen der Ermündischen Kunstvereins* a następnie w osobnej odbitce cenną pracę o portretach Mikołaja Kopernika: *Die Portraits des Nikolaus Kopernikus*. Autor przechodzi kolejno co znaczniejsze obrazy olejne, drzeworyty i miedzioryty, posągi i medale bite na cześć sławnego astronoma, kończy zaś pochlebny opisem albumu wydanego przez Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk na uczczenie czterechsetnej rocznicy urodzin Kopernika. Praca prof. Hiplera, jak i inne jego dotychczasowe publikacje, odznacza się gruntownością i trafną krytyką, nie rości jednakże pretensji do wyczerpienia przedmiotu, zwłaszcza, że polskich bibliografów nie zbadał autor sam dostatecznie, o-

graniczając się na przesyłanych mu licznych wiadomościach. Nad dokładną monografią o portretach Kopernika, o rycinach, posągach i medalach, pracuje także ks. I. Polkowski, znany autor *Żywota Mikołaja Kopernika i Kopernikanów* — przyznać jednakże trzeba, iż we wielu punktach utworzył już drogę doktor Hipler.

— **Literatura dramatyczna w Polsce** najpiękniejszą swoją ozdobę, i największą chlębę ma niewątpliwie w osobie Aleksandra hr. Fredry ojca, cenionego wysoko nie tylko u nas lecz i za granicą. Nadaremnie kiedyś usiłowano wynieść na jej czoło Korzeniowskiego; utwory jego po nie wielu latach nie bardzo już dziś zajmują, podczas gdy Fredrowskie arcydzieła zachowały do dnia dzisiejszego i zachowają jeszcze długo niespożytą wartość i świeżość. W przeszłym roku pismo francuskie *Revue littéraire et politique* umieściło artykuł prof. Legera o Fredrze, pełen najwyższego dlań uznania; obecnie w *Magazin für die Literatur des Auslandes* znajdujemy podobny artykuł pióra niejakiego pana German. Autor w kilku tylko, lecz dosadnych rysach scharakteryzował wysokie zalety genialnego komedyo-pisarza. Żalując szczerze, iż brak miejsca nie dozwala nam podać słów jego w całości, przytaczamy wyjątki: „Akcyja Fredrowskich komedii jest po największej części prosta, również i język spokojny i odpowiedni zwykłemu towarzyskiemu życiu, lecz postacie jego narysowane są tak prawdziwie, tak z życia wyrwane, że nawet złe przedstawienie na scenie nie zdoła ich zupełnie zepsuć, dobre zaś napawa nas wielką artystyczną rozkoszą”.

«Gdy jeszcze dodamy, że autor nie próbuje w swych sztukach przeprowadzać żadnych tendencji, lecz tylko przedstawia obraz zawiłań powstających w skutek starcia różnorodnych charakterów, że nie stara się podniecać namiętności, ani narzucać innym własnych przekonań, że zapomina o swych słuchaczach a żyje tylko dla swych kreacji — gdy przypomniemy, że nigdzie nie maluje człowieka ze strony wyłącznie ujemnej, lecz nawet w mniej doskonałym usiłuje wskazać pewne piękne strony, że słabości i śmieszności *ridendo castigat*, ale nie zapomocą moralizujących kazań na scenie, lecz zmuszając słuchacza do uśmiania się z nich — sądzimy już, żeśmy przedstawili poetę dramatycznego, godnego stanąć obok najlepszych.» Wykazawszy wspomniane wyżej przymioty na wybitniejszych postaciach *Zemsty* i *Szubów panieńskich*, tak kończy p. German: «Powtarzamy raz jeszcze, że Fredro jest pierwszorzędnym komedyo-pisarzem i że godzien zająć znakomite miejsce w nielicznej dotąd plejadzie tego rodzaju poezji.»

Byłoby rzeczą pożądaną, aby zdolny i wytrawny tłumacz podjął się wdzięcznego trudu zapoznania publiczności niemieckiej przynajmniej z najważniejszymi jego dziełami, i wskazania jej tak mało dotąd znanego skarbu literatury.

GOSPODARSTWO I HANDEL.

— **Ruch na kolejach galicyjskich.** Peryod obrotu, o którym dziś mamy zamiar pomówić, odznaczył się nadzwyczajną ruchliwością. Dowozy ucierpiały cokolwiek w skutek odwilży, przez co była utrudniona komunikacyja, i tak w Galicyi, jakoteż w sąsiedniej Rosyi dowozy zboża do dworców kolejowych były mniejsze. W handlu zbożowym zapanowało wprawdzie cokolwiek więcej życia, zawsze jednak nie przybrał ten handel takich rozmiarów, do jakich niedawno jeszcze byliśmy przyzwyczajeni. Doniesienia zamiejscowe o stanie zasiewów oziomych są sprzeczne. Jedni utrzymują, że nie zwykłe zasy pnieżne, zwłaszcza w Niemczech, nie wpłynęły korzystnie na zasiewy, inni zaś przepowiadają, że stan zasiewów będzie świetny właśnie dlatego, że zima tegoroczna była tak obfita w śniegi. My w Galicyi pamiętamy, że mieliśmy obfite plony, chociaż w zimie nie było prawie całkiem śniegu, i odwrotnie, pamiętamy że plony były liche, chociaż w zimie było aż nadto wiele śniegu, mniemamy więc, że obecnie nie jest jeszcze pora do stanowczego orzekania, jak wypadną plony tegoroczne. Uwagi godną i charakterystyczną jest ta okoliczność, że właściciele większych obszarów nie pozbywają się dotychczas plonów zeszłorocznych i wyczekują, aż ceny zboża będą lepsze — Kolej Lwowsko-Czerniowiecka dowiozła w ostatnich 8 dniach 58.000 centuarów towarów i miała ciągle znaczne transporty drzewa, tak że cały jej park wozów był ustawicznie w ruchu. Wywozła ona prócz tego z swego obrębu 800 centuarów manganu, 4.100 centn. spirytusu, 6.525 centnarów drzewa do wywozu za granicę, 1100 centnarów jaj i 410 sztuk wołów. 5.000 centnarów węgla kamiennego wywozła ta kolej dla rumuńskich dróg żelaznych. Ruch osobowy polepszył się cokolwiek, pomimo że rumuńskie koleje żelazne miały jeszcze ciągle do walczenia z przerwami w ruchu

spowodowanymi zaspami śnieżnymi. — Kolej Karola-Ludwika otrzymała z Rosyji ogółem 41.000 centnarów zboża, które nadeszło do stacji pogranicznych Brody i Podwołoczyska tudzież do Tarnopola. Wyka, bób a po części i groch były przeznaczone do wywozu za granicę. Znacznie większe były także dowozy zboża z Polski do Jarosławia. Wywozła 5.000 cent. cukru i 17.000 cent. tytoniu. Ruch osobowy normalny. Kolej Arcyks. Albrechta miała znaczniejsze transporty drzewa i znaczniejsze dochody z obrotu towarów. W Bolechowie nadano do przewozu 4.820 centnarów drzewa. Wzmogły się także znacznie wysyłki bydła opasowego. Ruch osobowy wykazywał lepsze dochody. — Kolej Naddniestrzańska wywozła 2.300 centnarów drzewa i 1750 centnarów oleju skalnego i wosku ziemnego. Z zboża i produktów mącznych wywozła 2.200 centnarów. Ruch osobowy był w porównaniu z rezultatami roku zeszłego, znacznie większy. — Kolej węgiersko-galic. miała normalny obrót towarowy i wywozła 1.700 centn. spirytusu i 1.900 centn. maszyn. Ruch osobowy był mniejszy. — Kolej półn. Ces. Ferdynanda miała znowu na swych liniach galicyjskich mniejszy ruch towarowy a to głównie z tego powodu, iż z wschodniej części Galicyi nadchodziły nieznaczne transporty zboża; natomiast były znacznie większe transporty węgla kamiennego z kopalń galicyjskich i górno-szląskich. Ruch osobowy był ożywiony.

Wiedeń, 15. marca. (Tel. Gaz. Lwow) Dzisiejszy spęd był na targu w St. Marx odpowiadał potrzebom, chociaż było 1000 wołów mniej, niż w poprzednim tygodniu. Przypędzono na targ: 1610 węgierskich wołów, 541 galicyjskich i 338 niemieckich, razem 2489 sztuk. Ruch był ociężały, gdyż rzeźnicy posiadają jeszcze zapasy. W końcu kupcy zgodzili się na cenę wyższą o 1 złr na centnarze Płacono od centnara: za woły węgierskie 26—28 1/2 złr, za galicyjskie 25—28 1/2 złr a za niemieckie 24—28 złr,

Lwowska Izba handlowa.

(Dokończenie.)

XIII. Izba uchwaliła zawiadomić wiedeńską Izbę handlową i przemysłową, jako komitet centralny dla międzynarodowej wystawy w St. Jago de Chili, że udziału naszych przemysłowców w tejże wystawie spodziewać się nie można.

XIV. Izba powzięła do wiadomości zatwierdzenie przez Jego Excellenceję p. ministra handlu w wyborze p. Józefa Breuera na prezesa, a p. Roberta Domsa na wiceprezesa Lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej.

XV. Powzięto do wiadomości oświadczenie c. k. krajowej Dyrekcji skarbu, że wniosek Izby względem zniesienia cła od kwasu karbolenego, jako środka desinfekcyjnego uwzględniony zostanie przy rewizji taryfy cłowej.

XVI. Na wniosek sekretarza Izby uchwalono ponowić prośbę u wys. c. k. Ministerstwa handlu względem najspieszniejszej budowy kolei Lwów-Tomaszów.

XVII. Z powodu krążących pogłosek o zamiarze Towarzystwa kolei Karola Ludwika celem nabycia kolei Naddniestrzańskiej, uchwała Izba wystosować memoriał do wys. Ministerstwa handlu przeciw rzekomo zamierzonemu nabyciu tejże kolei, upatrując w powstaniu linii konkurencyjnych jedyną możebną skłonienią zarządu kolei Karola Ludwika do zniesienia taryf. Kolej Naddniestrzańska już w przeszłym roku łącznie z koleją Albrechta Łupkowską przewożą nasze ziemniaki do Węgier, była oguiem konkurencyi i przeciw kolei Karola Ludwika a jest nieplonna nadzieja, że zwiększoną jeszcze odda usługę krajowi skoro projektowana linia karpacka wybudowana będzie, przeciwnie zaś kolej Naddniestrzańska — będąc w rękach Towarzystwa kolei Karola Ludwika — uniemożliwi wszelką konkurencyję, co jedynie może być celem Towarzystwa kolei Karola Ludwika, jeżeli nabyć pragnie kolej Naddniestrzańską, która ani się łączy z nią, ani swym akcyonaryuszom korzyści nie przynosi. Fuzyonowanie się mądrych kolei jest zawsze wskazane, jednak takie połączenie nie powinno się rozciągać tak, iżby przez to oddaną była broń niebezpieczna jednemu towarzystwu kolejowemu, któreby było jedynym w kraju i zgubny wywierało monopol komunikacyjny.

XVIII. Izba przydzieliła komisjom do załatwienia odezwy wys. Wydziału krajowego względem udzielenia dat statystycznych

o wyrobie i konsumpcyi napojów gorących, tudzież

XIX. względem udzielenia dat statystycznych dotyczących górnictwa celem rozpoznania wniosku p. Skrzyńskiego co do utworzenia biura górniczego przy Wydziale krajowym.

— **Spis osób,** które się złożeniem datków na rzecz ubogich od powinszowań noworocznych w roku 1875 uwolniły.

(Ciąg dalszy.)

Pp. Edward Erlacher sekretarz Namiestnictwa 1 zł., August Haar 50 ct., Mieczysław P. 1 zł., Ludwik Markowski 1 zł., Stanisław Czerwiński 1 zł., Franciszek Tomek nadradca bud. 1 zł., Reiner nadinżynier 50 ct., Józef Straus inżynier 50 ct., Henryk Madurowicz inżynier 50 ct., Teodor Krokiewicz inżynier 50 ct., Konstanty Morawicki inżynier 50 ct., Karol Pregmacz inżynier 50 ct., Jan Chlapec inżynier 50 ct., B. 50 ct., K. Setti 50 ct., Kohl 50 ct.,

(Ciąg dalszy nastąpi.)

OSTATNIA POCZTA.

Na posiedzeniu Izby deputowanych w d. 15 b. m. oświadczył prezydent iż poseł Dipauli z powodu niejawienia się w Izbie pomimo zawiadzenia, stracił swój mandat. Przy rozprawie ogólnej nad projektem o pokryciu niedoboru kosztów ruchu kolei voralbergskiej, dep. Walterskirchen wnosi motywowane przejście do porządku dziennego. Grocholski, Perger, Kaiser, Lienbacher, Scharschmidt przemawiają za wnioskiem komisji. Minister Depretis mówi za wnioskiem komisji. Poczem prawie jednogłośnie uchwalono przystąpić do szczegółowych rozpraw i przyjęto wniosek komisji w drugim i trzecim czytaniu. W końcu przyjęto ustawę o podatku od budynków w trzecim czytaniu.

Posadę kapitana gwardyi węgierskiej po zmarłym generale Hallerze, jak słychać, otrzymał hr. Jerzy Festeticz, były minister węgierski przy dworze wiedeńskim. Hr. Festeticz był w r. 1848 majorem w styryjskim pułku piechoty króla Belgijskiego Nr. 27, brał udział w wojnie w r. 1849 pod Radetzkim, poczem opuścił armię w randze podpułkownika. Generał gwardyi węgierskiej musi być członkiem Izby magnackiej w Peszcie, a nawet używa starych przywilejów *baronis regni*.

Dekret sułtański zawierający użnanie króla Alfonsa XII. miał być 13 b. m. obwieszczone. Nowo mianowany poseł hiszpański powtórzyć ma znane oświadczenie udzielone już Porcie za pośrednictwem mocarstw.

Szwecya ratyfikowała powszechny traktat pocztowy berneński.

Odpowiedz. redaktor: **Władysław Łoziński**

W teatrze hr. Skarbka.

We Wtorek dnia 16. Marca 1875.

Pod artystycznym kierownictwem **BOLESŁAWA ŁADNOWSKIEGO.**

PANI MAJSTROWA Z CHORAŻCZYNY

Komiczna operetka z tańcami w 3. aktach, z prologiem, z niemieckiego zlokalizowana i przerobiona przez

Edwarda Błotnickiego.

Kapelmistrz pan JARECKI.

OSOBY:

Kasper Dzwetka, młodszy kunsztu szewskiego	P. Zboński.
Kasia, jego żona	Pani Zimaier.
Karol Kursowicz, spekulant	P. Piszcz.
Leokadyja, jego żona	Pni. Linkowska.
Gogo Florian Florkowski	P. Kwieciński.
Ewelina Trilerini, śpiewaczka	Pna. Szirer.
Adelajda Kukuryku, śpiewaczka	Pna. Leszczewska.
Zefryna Pim-ti, tancerka	Pna. Wajcówna.
Abdon hr. Herbowski	P. Łucyan.
Derciu, sekretarz teatru	P. Nowakowski.
Grzegorz Dżamanaga, herbu Kandybur, obywatel z pod Kut	P. Linkowski.
Rybka, jego żona	Pni. Hubert.
Lola garderobianna Eweliny	Pna. Lewicka.
Róża, pokojowa Kursowiczów	Pna. Świątławska.
Orzeszkowa, kancelajka	Pna. Zaleska.
Jacenty, lokaj	P. Dębicki.
Filicia	Pna. Zamczka.
Milcia	Pna. Smarowska.
Myszka	Pni. Salamonowa.
Zuzulka	Pna. Heger.
Kukulka	Pna. Heber.
Pepcia	Pna. Zion.
Kocia	Pna. Wach.
Gapeio	P. Nowicki.
Jan	P. Bąkowski.
Maciej	P. Januszkiewicz.
Kalasanty	P. Sanecki.
Jaś, terminator	P. Skalski.
Kelner	P. Dworski.

Goście, maski, chórzyci, chórzystki, służba. - Rzecz dzieje się we Lwowie.

(898 1-3) **Obwieszczenie.**

L. 3066. Filip Jendl nominowany re- skrytem wysokiego c. k. Ministerium spra- wiedliwości, z dnia 14. Grudnia 1874 Nr. 17082 c. k. Notaryusz w Ulanowie, w obwo- dzie c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie, wykonał przysięgę służbową dla c. k. Nota- ryusza przypisaną, dnia 17. Lutego 1875 w c. k. Sądzie obwodowym w Rzeszowie, do odebrania tej przysięgi delegowanym.

Z Rady c. k. Sądu krajowego wyższego. Kraków dnia 8. Marca 1875.

(842 1-3) **Edykt.**

Nr. 764. C. k. Sąd obwodowy w Przemyślu zawiadamia niniejszem pana K. Szapirę, przedtem w Przemyślu zamieszka- łego, obecnie z miejsca pobytu niewiadome- go, iż na podstawie wekslu z daty Przemyśl dnia 14. Marca 1874. na przekaz Joachima Lewin wystawionego, przez tegoż na rzecz skarżącej Gusty Lewin żyrowanego, płatnego w Przemyślu sześć miesięcy od daty, przez K. Szapirę na sumę 412 zł a. w. akcepto- wanego, uzyskała pani Gusta Lewin przez adw. Dr. Mendrochowicza uchwałą z dnia 16. Września 1874. do 1 13.646 nakaz płat- niczy sumy 412 zł a. w. z pu. wraz z od- setkami po 60/0 od dnia 15. Września 1874. bieżącymi i kosztami sądowymi w ilości 9 zł. 37 ct. a. w., którą uchwałą, gdy dłuż- nik obecnie z miejsca pobytu jest nieznan, ustanowionemu dla niego z urzędu na jego niebezpieczeństwo i koszt kuratorowi adwo- katów Dr. Mochnackiemu w Przemyślu do- ręczono.

Przemyśl dnia 21, Stycznia 1875.

(852 2-3) **Edykt.**

L. 9743. C. k. Sąd krajowy jako han- dlowy we Lwowie zrywa posiadacza wekslu „Grodek den 20 Juli 1845 pr. 20 C. 700 in C. M. am Zwanzigsten Jänner 1846 zahlen Sie gegen diesen Prima Wech- selbrief an die Ordre Meiner Eigener, die mir bei Ihuen kommende Summe von Gul- den Siebenhundert in Zwanzigern 3 Stück pr 1 fl. den Werth in mir selbst und stel- len es auf Rechnung laut Bericht Jakob Herz Bernstein Herr Kazimierz Grafen Jablonowski in Lemberg angenommen Kazimierz Graf Jablonowski“, by wekslen naj- dalej do dni 45 od trzeciego ogłoszenia e- dyktu tego w Gazecie Lwowskiej tutejszemu Sądowi przedłożył inaczej takowy za amor- tyzowany uznany zostanie.

Z c. k. Sądu krajowego. Lwów, 27. Lutego 1875.

(872 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 24.435. W Krakowie utworzoną będzie sprzedaż osobliwszych gatunków ty- toniu i cygar.

W celu obsadzenia takowej rozpisuje się konkurencja za pomocą podania pise- mnych ofert.

Oferty te należyce ostemplowane i za- opatrzone w wadium w kwocie 500 zł., po- winne być wniesione najdalej do 16. Kwie- tnia 1875. do drugiej godziny po południu do naczelnika c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Krakowie.

Obszerniejsze obwieszczenie zawiera- jące wszystkie warunki licytacyjne przejrzeć można w c. k. krajowej Dyrekcji skarbu we Lwowie jakoteż we wszystkich c. k. powia- towych Dyrekcjach skarbu w Galicji.

C. k. krajowa Dyrekcja skarbu. Lwów dnia 9. Marca 1875.

(887 3-3) **Edykt.**

L. 7722. C. k. Sąd krajowy we Lwo- wie wiadomo czyni, iż w skutek podania Emila, Oskara i Artura hr. Potockich uchwałą z dnia 20. Lutego 1875. do l. 7722 wyznaczono termin na 5. Kwietnia 1875. 10. godz. przed południem do wykazania usprawiedliwienia prenotacji praw dzierża- wy na dobrach Buczac dla Chaima Abra- hama Żwanickiego Grossa uskutecznionej.

Powyzsza uchwała doręcza się z ży- cia i miejsca pobytu niewiadomemu Chai- mowi Abrahamowi Żwanickiemu Grossowi do rąk równocześnie w osobie adw. Dr. Malego z zastępstwem adw. Dr. Janowicza ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym edyktem Chaima Ahrahama Żwanickiego Grossa, aby w nale- żytym czasie u ustanowionego kuratora, lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosił i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użył, ile że z zaniechania wyniknąć mogące nieko- rzystne skutki sam sobie przypisze.

Z c. k. Sądu krajowego. Lwów, 20. Lutego 1875.

(849 3-3) **Konkurs.**

L. 460/R. P. Przy c. k. powiatowej komisji szacunkowej w Kałuszu została o- próżniona posada referenta ekonomicznego dla przeprowadzenia czynności szacowań ekonomicznych rodzajów uprawy w myśl usta- wy z dnia 24. Maja 1869. o uregulowaniu podatku gruntowego z dyurną trzech (3) złotych.

Ubiegający się o rzeczoną posadę, lub w razie obsadzenia takowej przez przenie- sienie którego z referentów do Kałusza, o taką posadę przy innej komisji szacunko- wej, winni wnieść podania swoje własnorę- cznie pisane i należyce omarkowane do trzech tygodni, licząc od dnia pierwszego umieszczenia niniejszego ogłoszenia w urzę- dowej Gazecie Lwowskiej na ręce pp. staro- stów do Prezydium tutejszej c. k. krajo- wej komisji podatku gruntowego, i do po- dania dołączyć legalne świadectwa udowa- dniające: obywatelstwo austriackie, wiek,

(847 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 3090. W moc rozporządzenia wy- sokiego c. k. Ministerstwa handlu z dnia 8. Października 1874. l. 31.812 zaprowadzają się począwszy od dnia 1. Kwietnia 1875. r. codzienne jazdy posłańcze na przestrzeniach pomiędzy Podbużem i Drohobyczem jako też pomiędzy Turzem i Łopuszanką chomi- ną, które się łączą z jazdą posłańczą pomiędzy Turzem i Podbużem w jednolity obieg pocztowy.

Z tego powodu ścieśniają się jazdy posłańcze pomiędzy Samborem i Turzem na przestrzeni pomiędzy Samborem i Podbużem, które równie jak jazdy posłańcze pomiędzy Drohobyczem i Łopuszanką i jazdy osobowe pomiędzy Turką i Chyrowskim dworcem kolejowym począwszy od wyż wymienionego okresu czasu w następującym będą obiegały porządku:

Jazdy osobowe pomiędzy Turką i dwor- cem w Chyrowie

Z Turki	o 7 godz	— m. wieczór
w Łopuszance	9	50
z Łopuszanki	10	—
w Staremieście	o 11	50 w nocy
ze Staregomiasta	11	55
w Smolnicy	12	5
ze Smolnicy	12	15
w Starejsoli	12	45
ze Starejsoli	12	50
w Chyrowie mieście	o II godz.	— m. w nocy
z Chyrowa miasta	II	5
w Chyrowie dworcu	II	15

Przyłącza się do pociągu Nr. 4 do Przemyśla.

z Chyrowa dworca	o 11 godz.	20 m. w nocy
w Chyrowie mieście	11	30
z Chyrowa miasta	11	35
w Starejsoli	12	45
ze Starejsoli	12	50
w Smolnicy	I	20
ze Smolnicy	I	30
w Staremieście	I	40
ze Starego miasta	I	45
w Łopuszance	III	35 rano
z Łopuszanki	III	45
w Turce	VI	35

Odchodzi po przybyciu pociągu Nr. 3 z Przemyśla.

Jazdy posłańcze pomiędzy Drohobyczem i Łopuszanką.

Z Drohobycza	o 1 godz.	30 m. po poł.
w Podbużu	4	30
z Podbuża	4	40
w Turzem	7	20 wieczór
z Turzego	7	30
w Łopuszance	9	30

Przyłącza się w Łopuszance do poczty osobowej do Chyrowa.

z Łopuszanki	o IV. godz.	— min. rano
w Turzem	VI	—
z Turzego	VI	10
w Podbużu	VIII	50
z Podbuża	IX	—
w Drohobyczu	XII	— w poł.

Odchodzi z Łopuszanki po przybyciu poczty osobowej z Chyrowa i przyłącza się w Drohobyczu do pociągu Nr. 1

Jazda posłańcza pomiędzy Samborem i Pod- bużem.

Ze Sambora	o 1 godz.	20 min. po poł.
w Podbużu	4	20

Odchodzi ze Sambora po przybyciu pociągu Nr. 1 i przyłącza się do jazdy po- słańczej do Łopuszanki.

Z Podbuża o IX godz. 40 min. przed poł. w Samborze XII 40 w południe.

Odchodzi z Podbuża po przybyciu ja- zdy posłańczej z Łopuszanki i przyłącza się w Samborze do pociągu Nr. 2.

Odległość między Drohobyczem i Pod- bużem wynosi 34/8 mil, między Turzem i Łopuszanką zaś 22/8 mil.

Najwyższy ciężar przesyłek przy jaz- dach posłańczych na przestrzeni między Drohobyczem i Łopuszanką ogranicza się na 25 funtów przy każdej pojedynczej sztuce, przy tej jazdzie muszą jednakże także i wię- ciej ważące przesyłki, które przyplwają z kolei żelaznej lub z osobowych jazd pomię- dzy Turką i Chyrowem dla pośród leżących urzędów pocztowych być przewożone, jeżeli objętość onychże i wytrzymałość wózka temu się nie sprzeciwiają.

Co się niniejszem podaje do publicz- nej wiadomości. Lwów dnia 28. Lutego 1875.

stan, nauki odbyte, zachowanie się i zdro- wie fizyczne, dotychczasową służbę lub za- trudnienie, wykształcenie teoretyczne i pra- ktyczne w zawodzie rolniczym, i że władają językami krajowemi.

Kompetenci, którzy się dotychczas na referentów ekonomicznych podawali, jeżeli chcą być uwzględnieni przy niniejszym obsa- dzeniu, winni powtórzyć swą prośbę z od- wołaniem się na dawniejsze podanie. Z Prezydium c. k. komisji krajowej poda- tku gruntowego Lwów, 8. Marca 1875.

Rundmachung.

Nr. 3090 Im Grunde hohen Handels- Ministerial-Erlasses vom 8. Oktober 1874 Zahl 31.812 werden mit 1. April 1875 zwischen Podbuż und Drohobycz dann zwischen Turze und Łopuszanka chomina tägliche Botenfah- ren eingeführt und mit der Botenfahrt Turze- Podbuż in einen einheitlichen Cours vereinigt.

Aus diesem Anlasse werden ferner die Botenfahrten Sambor-Turze auf die Strecke Sambor-Podbuż eingeschränkt und haben diese letzteren so wie die Botenfahrten Drohobycz-Łopuszanka und die Personenfahrten Turka- Chyrow Bahn vom obgedachten Zeitpunkt an in nachstehender Ordnung zu verkehren:

Personenfahrten zwischen Turka und Chyrow Bahn.

Von Turka	um 7 Uhr	— M. Abends
in Łopuszanka	9	50
von Łopuszanka	10	—
in Staremiasto	11	50 Nachts
von Staremiasto	11	55
in Smolnica	12	5
von Smolnica	12	15
in Starasól	12	45
von Starasól	12	50
in Chyrow Stadt	II	—
von Chyrow	II	5
in Chyrow Bahn	II	15

Insfluirt zum Zuge Nr. 4 nach Przemyśl.

Von Chyrow Bahn um 11 Uhr 20 M. Nachts.

in Chyrow Stadt	11	30
von Chyrow	11	35
in Starasól	12	45
von Starasól	12	50
in Smolnica	I	20
von Smolnica	I	30
in Staremiasto	I	40
von Staremiasto	III	35 Früh
in Łopuszanka	III	45
von Łopuszanka	III	45
in Turka	VI	35

Geht ab nach Anfuhr des Zuges Nr. 3 aus Przemyśl.

Botenfahrten zwischen Drohobycz und Łopu- szanka.

Von Drohobycz	um 1 Uhr 30 M. Nachm.	
in Podbuż	4	30
von Podbuż	4	40
in Turze	7	20 Abends
von Turze	7	30
in Łopuszanka	9	30

Insfluirt in Łopuszanka zur Personenpost nach Chyrow.

Von Łopuszanka um IV Uhr — M. Früh

in Turze	VI	—
von Turze	VI	10
in Podbuż	VIII	50
von Podbuż	IX	—
in Drohobycz	XII	— Mittags.

Geht ab von Łopuszanka nach Anfuhr der Personenpost aus Chyrow und insfluirt in Drohobycz zum Zuge Nr. 1.

Botenfahrt zwischen Sambor und Podbuż.

Von Sambor	um 1 Uhr 20 M. Nachm.	
in Podbuż	4	20

Geht ab von Sambor nach Anfuhr des Zuges Nr. 1 und insfluirt zur Botenfahrt nach Łopuszanka.

Von Podbuż um IX Uhr 40 M. Vorm. in Sambor XII 40 Mittags.

Geht ab von Podbuż nach Anfuhr der Botenfahrt aus Łopuszanka und insfluirt in Sambor zum Zuge Nr. 2.

Die Entfernung zwischen Drohobycz und Podbuż beträgt 34/8 Meilen, jene zwischen Turze und Łopuszanka 22/8 Meilen.

Das Maximalgewicht der zu den Boten- fahrten Drohobycz-Łopuszanka aufzunehmenden Fahrpostsendungen wird auf 25 Pfund pr. Stück eingeschränkt, es müssen jedoch mit den- selben auch schwerere mit der Eisenbahn oder der Personenpost Turka-Chyrow für die Un- terwegspostämter eingelaufenen Fahrpostsendun- gen, in so weit es ihr Volumen und die Trag- fähigkeit des Wagens zuläßt, befördert wer- den.

Was hiemit zur allgemeinen Kenntniß ge- bracht wird. Lemberg, am 28. Februar 1875.

(819 3-3) **Edykt.**

L. 655. C. k. Sąd powiatowy w Ke- tach w imieniu c. k. Sądu krajowego wyż- szego w Krakowie podaje do powszechnej wiadomości niniejszym edyktem drugim, iż dla realności pod n. k. 11 w Kozach, w obrębie Sądu tutejszego położonej, składa- jącej się z domu mieszkalnego, zabudowań gospodarskich i z gruntu w obszarze 10 morgów 2820 kw. utworzoną została nowa karta hipoteczna, w której małżonkowie Wojciech i Maryanna Fabiowie za właścicieli tejże realności wpisani zostali, i wzywa tych, którzyby się czuli pokrzywdzonymi w swych prawach przez wpisy w nowo utworzonej karcie hipotecznej dla wymienionej realności uskutecznione, aby zarzuty swe przeciw tym wpisom najdalej do dnia 30. Maja 1875 r. w sądzie tutejszym wnieśli, gdyż po bezsku- tecznym upływie tego terminu wpisy te na- będą prawnej mocy jako rzeczywiste in- talulacye. Termin ten jest nieprzekraczalny i ani przedłużonym ani też do dawnego stanu przywróconym być nie może.

Kęty, 10. Lutego 1875.

(777 3-3) **Edykt.**

Zahl 15.995. Das k. k. Kreisgericht in Stanislaw fordert den Inhaber des von Susie Haber ausgestellten vom Wasyl Wintouiak akzeptierten und vom Ersteren an Josel Herzel girirten und mit letztem Februar 1869 fällig gewordenen auf 70 fl. öst. W. lautenden Originalexchelsel des dato Kolomea 4. Jänner 1869 ber in Verlust gerathen ist, denselben diesem Gerichte binnen 45 Tagen vorzulegen und sei- ne etwaige Ansprüche auf diesen Wechsel anzu- melden, widrigenfalls dieser Wechsel für un- gültig erklärt werden.

Stanislaw den 8. Jänner 1875.

(827 3-3) **Edykt.**

L. 1020. C. k. Sąd obwodowy w Prze- myślu ogłasza, iż na zaspokojenie sumy 9787 zł. 34 ct. w. a. kosztów egzekucyjnych 14 zł. 32 ct. i 14 zł. 46 ct. w. a. tudzież kosztów detaksacyi 220 zł. w. a. na rzecz Samborskiej kasy oszczędności, odbędzie się na dniach 19. Kwietnia 1875., 20. Maja 1875. i 17. Czerwca 1875. każdego razu o godzinie 10. rano w gmachu c. k. Sądu obwodowego licytacyjna sprzedaż dóbr Pro- cisne w powiecie Lutowskim położonych, Teodora Heneczka własnych, na 52.888 zł. 60 ct. w. a. oszacowanych pod następują- cemi warunkami:

- 1. Cenę wywołania ustanawia się na 52.888 zł. 60 ct. a. w.,
  - 2. Wadium 100/0 ceny wywołania w go- tówce lub papierach wartościowych.
- Inne warunki, wyciąg tabularny i akt oszacowania, można przejrzeć w registratu- rze tusądowej.

O tem zawiadamia się interesentów a to z miejsca pobytu wiadomych do rąk wła- snych, zaś z życia i miejsca pobytu niewia- domych Szyję Landau, Salamona Lieblich i Mojżesza Landau, jakoteż wszystkich tych wierzyteli hipotecznych, którzyby dopiero po dniu 12. Października 1874. z preten- sjami swemi do tabuli weszli, nareszcie wszystkich, którymby uchwała licytacyjna do- zwalająca lub późniejsze uchwały sądowe z jakiejby przyczyny albo wcale albo w czas doręczone być nie mogły, przez kura- tora w osobie adwokata Dr. Mochnackiego z zastępstwem adwokata Dr. Baumfelda usta- nowionego.

Przemyśl dnia 10. Lutego 1875.

(882 3-3) **Edykt.**

Nr. 8089. C. k. sąd powiatowy w Żół- kwi ogłasza, że na zaspokojenie sumy wek- slowej 87 zł. odsetków po 60/0 od dnia 25. Grudnia 1871. kosztów sądowych 7 zł. 68 ct. egzekucyjnych 3 zł. 58 ct., 4 zł. 23 ct. i 3 zł. 31 ct. przez Mortka Federa przeciw Michałowi i Tańce Sznihurom wywalczonej, odbędzie się w tym Sądzie licytacja gospo- darstwa rustykalnego w Mierzycy pod l. k. 147 rep. 54 położonego do dłużników Mi- chała i Tańki Sznihur należącego, składa- jącego się z budynków i gruntów w proto- kole zastawnego opisanego z dnia 21. Listo- pada 1871. do l. 7215 poszczególnionych oszacowanych na 395 zł. a. w. w trzech terminach, a to: 19. Marca 1875., 2. Kwie- tnia 1875. i 10. Maja 1875. każdą razą o 10. godzinie przed południem.

Cenę wywołania stanowiąc będzie ceną szacunkową.

Na pierwszych dwóch terminach zosta- nie rzeczzone gospodarstwo tylko wyżej lub- za cenę szacunkową, zaś na trzecim termi- nie, także i niżej takowej sprzedane.

Wadium wynosi 200/0 ceny szacun- kowej.

Cena kupna ma być złożoną zaraz po zatwierdzeniu licytacji.

Protokół zastawniczego opisanego i o- szacowania i reszty warunków licytacyjnych można przejrzeć w tutejszym Sądzie.

C. k. Sąd powiatowy. Żółkiew, 3. Października 1874.

(818 3-3) **E d y k t.**

Nr. 3598 C. k. Sąd powiatowy w Jordanowie podaje niniejszem do wiadomości, że w sprawie egzekucyjnej Szymona Aleksandrowicza przeciw Ferdynandowi, Balbinie, Ludwikowi i Awitowi Jaroszom do rąk ich matki i opiekunki Tekli Jarosz odopuszczenie sprzedaży publicznej placu pod Nr. k. 41 i 42 w Jordanowie wyznaczono celem egzekucyjnej publicznej sprzedaży tych placów trzy terminy każdą razą o godzinie 10. przed południem w tutejszym Sądzie odbyć się mające na dniu 9 Kwietnia 1875., 11. Maja 1875. i 15. Czerwca 1875.

Zakład stanowi się w sumie 33 zł. a ceną wywołania jest kwota oszacowania 330 zł., poniżej której owe place dopiero na trzecim terminie sprzedane być mogą.

Akt oszacowania i resztę warunków licytacyjnych w registraturze tego Sądu przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy

Jordanów dnia 20. Stycznia 1875.

(816 3-3) **E d y k t.**

L. 2157. C. k. Sąd obwodowy Tarnowski zawiadamia, iż Władysław Mieszkowski wniósł pozew przeciw Ignacemu Wasilewskiemu i Maryannie Wasilewskiej o ekstabulację ciężarów ze stanu biernego części dóbr Pstrągowej dolnej Lychowszczyzna, i o wyeliminowanie ciężarów z tabeli płatniczej tychże dóbr w skutek czego termin dni 90 do wniesienia obrony wyznaczono.

Gdy miejsce pobytu zapowzanych nie jest wiadomem, przeto ustanowił tutejszy Sąd dla zastępstwa zapowzanych na ich koszt i niebezpieczeństwo kuratorem adw. Psarskiego z zastępstwem adw. Tokarza, i wzywa tychże zapowzanych, aby albo sami obronę wnieśli, lub kuratorowi potrzebnych dokumentów dostarczyli, lub innego obrońcę wyznaczyli, o tem tutejszy Sąd zawiadomili, inaczej wynikające z tego złe skutki sami sobie przypisać musieliby.

Tarnów, 18. Lutego 1875.

(810 3-3) **E d y k t.**

Nr. 3805. C. k. Sąd powiatowy w Husiatynie zezwala w skutek prośby Tekli z Korytowskich Ulatowskiej pod 26. Listopadem 1874. l. 3805 na podstawie oszacowania ekstabulacyjnego Tekli Kłewskiej z d. 15. Lipca 1828 na ekstabulację sumy cz. złotych holenderskich 222 i sp. 4 czyli 4000 złp. w stanie biernym realności pod Nr. k. 215 w Husiatynie położonej, pierwiej do Antoniego Kalewskiego a teraz do Tekli z Korytowskich Ulatowskiej należącej, według Tom I. pag. 430 n. 4 on. na rzecz Tekli z Plewińskich Kalewskiej zainstabulowanej i poleca urzędowi ksiąg gruntowych wykonanie tej uchwały.

O czym się Teklę z Plewińskich Kalewską, jako z życia i miejsca pobytu niewiadomą, niniejszym edyktem i do rąk ustanowionego kuratora p. Michała Müllera w Husiatynie zawiadamia.

Husiatyn dnia 29. Grudnia 1874.

(811 3-3) **Obwieszczenie**

L. 568. C. k. Sąd powiatowy w Skawinie podaje niniejszem do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia kwoty 168 zł. 40 ct. w. a. z pn. odbędzie się w dniach 22. Kwietnia 1875., 20. Maja 1875. i 24. Czerwca 1875. każdą razą o godzinie 10. przed południem w budynku sądowym w Skawinie przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacji realności pod Nr. 108 i 153 w Skawinie położonej, dawniej Jana Piątkowskiego, obecnie zaś Józefa i Piątkowskiej 2. Ludwikowskiej własnej.

Za cenę wywołania podana będzie kwota 600 zł. a. w.

Chcący ubiegać się przy licytacji złożą do rąk komisji sądowej zakład wynoszący 10% ceny wywołania a to w gotówce lub papierach publicznych według ostatniego kursu.

Blizsze warunki licytacji mogą być przejrzane w registraturze sądowej.

Skawina 18. Lutego 1875.

(840 3-3) **E d y k t.**

L. 4350. C. k. Sąd krajowy Lwowski wiadomo czyni, iż w skutek podania Klemensa Skrzyńskiego za wiadomościem spadkobierców s. p. Edwarda Zakliki o zaprenotowanie sumy 4950 zł. m. k. w obligacjach indemnizacyjnych z kuponami od 1. Listopada 1862. tytułem pożyczki otrzymanej, tudzież obowiązku zwrotu tej sumy w przeciągu jednego roku od dnia 3. Czerwca 1862. w stanie dłużnym następujących do masy s. p. Edwarda Zakliki a względnie tegoż spadkobierców należących dóbr, mianowicie dóbr Łopuszka wielka, Radołowice, Hawławne górne, Jodłówka, Lutsza, nakoniec dóbr Baryczka z przyległościami Manowszczyzna i Gajówka, pod dniem 20 Grudnia 1869. do l. 65.001 wniesionego, uchwałą z dnia 15. Stycznia 1850. liczbą

65.001/69 tabuli krajowej polecił, by skrypty przez Edwarda Zaklikę dnia 3. Czerwca 1862. zeznany do ksiąg wpisała i na mocy tegoż powyższą sumę 4950 zł. m. k. z kuponami i wyzwozonym obowiązkami w stanie dłużnym wyżej przytoczonych dóbr, które na mocy dekretu dziedzictwa po Edwardzie Zaklicie (ojcu) z dnia 16. Października 1867. do l. 11.999 przez Sąd obwodowy w Przemyślu wydanego na wyżej wymienionych spadkobierców przeszły, tudzież w stanie dłużnym tych dóbr, które po tym ostatnim mocą dekretu dziedzictwa przez Sąd obwodowy w Przemyślu z dnia 14. Lipca 1869. l. 7205 wydanego na własność Kazimiry z Bobowskich Zakliki przeszły z wyłączeniem jednakowoż 1/11 części tych dóbr, która na mocy kontraktu z dnia 26. Kwietnia 1867. przez Władysława Zaklikę Zdzisławowi Zaklicie odstąpioną została, na rzecz prosiącego Klemensa Skrzyńskiego zaprenotowała.

Powyższą uchwałą dorecza Sąd z życia i miejsca pobytu niewiadomym: Józefie Skrzyńskiej, Władysławowi, Zdzisławowi i Tadeuszowi Zaklikom do rąk równocześnie w osobie adw. Dr. Balki z zastępstwem adw. Dr. Popławskiego ustanowionego kuratora, i wzywa niniejszym edyktem Józefę Skrzyńską, tudzież Władysława, Zdzisława i Tadeusza Zaklików, aby w należywym czasie u ustanowionego kuratora, lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosili i celem przestrzeżenia swych praw stosownych środków użyli, ileż z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie samym przypisać będą musieli.

Lwów, dnia 13. Lutego 1875.

(830 3-3) **E d y k t.**

L. 4363. Z c. k. Sądu powiatowego w Czortkowie wzywa się posiadaczy zagubionego kwitu wystawionego na dniu 29. Stycznia 1874. art. 7 przez c. k. urząd podatkowy w Czortkowie na złożoną przez Mozesa Sommermana obligację indemnizacyjną Nr. 26.569 na 1000 zł. z 20 kuponami, na zabezpieczenie dozwolonego mu rozporządzenia c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Tarnopolu z dnia 21. Stycznia 1874 do l. 13/815 kredytu na opędzenie gorzelnii w Tudorowie za miesiąc Luty 1874. dalej zagubionego kwitu zeznanego przez c. k. urząd podatkowy w Czortkowie na dniu 30. Marca 1874. art. 24. na złożoną obligację indemnizacyjną Nr. 460 na 1000 zł. w a. z 20. kuponami na zabezpieczenie dozwolonego mu rozporządzenia c. k. powiatowej Dyrekcji skarbu w Tarnopolu z dnia 20. Marca 1874. l. 54/3338 kredytu na opędzenie gorzelnii w Tudorowie za miesiąc Kwiecień 1874. w przeciągu roku jednego od trzeciego ogłoszenia w Gazecie Lwowskiej do sądu tutejszego złożył, lub prawa swoje do tych kwitów wykazał, gdyż po upływie tego czasu takowe jako umorzone uznane będą.

Czortków, 20. Września 1874.

(833 2-3) **E d y k t.**

L. 271. W c. k. Sądzie powiatowym Sokołowskim odbędzie się na dniu 8. Kwietnia, 4. Maja i 2. Czerwca 1875. o godzinie 10. rano egzekucyjną sprzedaż realności Wawrzeńca Gerlaka pod L. 247 w Lipnicy położonej.

Cena wywołania 849 zł. w. a. wadium 84 zł. 90 ct. w. a.

Akt opisania, oszacowania, i warunki licytacji są w registraturze do przejrzania. Sokołów, 30. Stycznia 1875.

(832 2-3) **E d y k t.**

L. 6081. Lwowski c. k. Sąd krajowy uwiadamia niniejszym edyktem z życia i miejsca pobytu niewiadomych Józefa Izaka Beckmana i Dr. Beera, iż uchwałą z dnia 26. Września 1874. l. 53268 na prośbę Franciszka i Kazimierzy Żuk Skarzewskich intabulację wykreślenia sumy 70 zł. z pn. dla Izaka Beckmana tudzież sumy 321 zł. 10 ct. w. a. z pn. na rzecz Dr. Beer w stanie biernym części dóbr Miętniów hipotekowanych dozwolił.

Ustanawiając dla tych osób kuratora adw. kr. p. Dr. Jekiesza z zastępstwem adw. kr. p. Dr. W. Zuckera wzywamy ich by się w terminie prawnym bądź u kuratora bądź też w Sądzie tem pewniej zgłosili ile że w razie przeciwnym wyniknąć dla nich mogące niekorzystne skutki sami sobie przypisać będą musieli.

Z c. k. Sądu krajowego

Lwów dnia 13. Lutego 1875.

(850 2-3) **E d y k t.**

L. 2537. C. k. Sąd obwodowy w Tarnopolu ogłasza niniejszem, że w sprawie wekslowej Rifki Farb przeciw Antoniemu Nowickiemu o 224 zł. w. a. z pn. dozwoloną została przymusowa sprzedaż publiczna pretensji wekslowej 600 zł. w. a. na rzecz dłużnika w stanie biernym części ogrodu pod Nr. 481/513 w Tarnopolu Józefa Töröka własnych zainstabulowanej.

Celem przedsięwzięcia tej sprzedaży wyznacza się trzy terminy na 1. Kwietnia, 22. Kwietnia i 7. Maja 1875. zawsze o go-

dzinie 10. w biurze 14. Sądu tutejszego, z tym dodatkiem, że na pierwszych dwóch terminach pretensja powyższa tylko wyżej lub za wartość nominalną, na trzecim zaś terminie także niżej wartości nominalnej sprzedaną zostanie.

Równocześnie podaje się do wiadomości publicznej, że kuratorem wierzycieli, którzyby po 13. Lutego 1875. do hipoteki weszli, lub którym uchwała nie zostałaby doręczoną p. adw. Dr. Łuczakowski z zastępstwem p. adw. Dr. Kwiatkowskiego ustanowiony został.

Warunki licytacyjne przejrzeć można w tusądowej registraturze.

Tarnopol dnia 3. Marca 1875.

(851 2-3) **E d y k t.**

L. 4208. C. k. Sąd powiatowy w Wadowicach podaje niniejszem do wiadomości że w drodze egzekucji prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 4. Lipca 1874. l. 2434 celem zaspokojenia kapitału Zakładu kred. włościańskiego we Lwowie w kwocie 178 zł. 33 ct. w. a. z odsetkami po 12% od 1. Czerwca 1873 aż do rzeczywistej zapłaty bieżącymi, tudzież dalszemi 30% odsetkami od kwoty w należywym czasie nieuiszczonej nakoniec na zaspokojenie kosztów w kwocie 8 zł. 32 ct. w. a. już poprzednio przysądzonych i kosztów obecnego podania w umiarkowanej kwocie 5 zł. 11 ct. przysądzonych, egzekucyjną sprzedaż realności pod l. k. 34/18 położonej, Józefa Głęb własnej — ciała tabularnego nie stanowiącej, protokołem z dnia 28. Lipca 1871. l. 2650 zastawniczo opisanego — na 350 zł. oszacowanej składającej się z 3. morgów 445 kw. sąż. gruntu, w 3. terminach a to 15. Kwietnia, 13. Maja i 10. Czerwca 1875. każdą razą o godzinie 10. z rana w Sądzie tutejszym odbędzie się i że realność ta na pierwszym i drugim terminie tylko za cenę szacunkową lub też wyżej, na terminie zaś trzecim i niżej ceny szacunkowej sprzedaną będzie.

Mający chęć kupienia ma złożyć wadium 3) zł. a nabywca połowę z ceny kupna przy licytacji, drugą połowę zaś po prawomocności aktu licytacji.

Resztę warunków tudzież protokół zastawniczego opisanego przejrzeć wolno w registraturze.

Wadowice, 15. Stycznia 1875.

(862 2-3) **E d y k t.**

L. 499 C. k. Sąd powiatowy w Kętach podaje do publicznej wiadomości, iż celem zaspokojenia należności Balowickiej kasie sierocińskiej i innym masom depozytowym od Jana i Petroneli Zuberskich przysądzonej w ilości 400 zł. w. a. z pn. dozwolona została publiczna sprzedaż realności w Kętach pod l. k. 130 d 201 n wraz z placem i ogrodem pod Nr. top 270/284 i 271/285, i że licytacja ta odbędzie się w c. k. Sądzie powiatowym w Kętach w trzech terminach, a mianowicie w dniu 5. Kwietnia

1875., w dniu 26. Kwietnia 1875. i w dniu 24. Maja 1875. każdą razą o godzinie 10. zrana.

Cenę wywołania stanowi suma 1031 zł. wal. austr.

Ekstrakt hipoteczny tudzież warunki licytacyjne przejrzeć można w registraturze sądowej, a wykaz podatków w c. k. urzędzie podatkowym w Białej.

Dla p. Petroneli Zuberskiej z miejsca obecnego pobytu niewiadomej, tudzież dla tych wszystkich z imienia i nazwiska, tudzież z miejsca pobytu niewiadomych, którzyby po dniu 18. Stycznia 1875. jakiegokolwiek prawa do sprzedać się mającej realności uzyskali, ustanowionym został kuratorem notaryusz Dr. Marł z Kęt, o czym się wszystkich tych niewiadomych niniejszym edyktem zawiadamia.

Kęty dnia 11. Lutego 1875.

(889 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 13900. Prywatyci i externiści mający zamiar przystąpić do egzaminu dojrzałości w gimnazjum lub szkole realnej, wiani bądź to wprost do Rady szkolnej krajowej, bądź to przez Dyrekcję tego zakładu naukowego, w którym egzamin chcą odbyć z załączeniem wszystkich do tego potrzebnych dokumentów, zgłaszać się najpóźniej w początku Kwietnia, jeżeli zamierzają składać egzamin w terminie zwyczajnym, przy końcu roku szkolnego, na początku Grudnia zaś, jeżeli mają zamiar poddawać się egzaminowi w terminie półrocznym, przypadającym w Marcu.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 2. Marca 1875.

(890 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 163/pr. Ponieważ Władysław Illukiewicz zastępca c. k. nadzorcy lasów w Kobakach, z miejsca pobytu teraźniejszego nieznajomy, nie zgłosił się w terminie oznaczonym w edyktie z 20. Grudnia 1874. liczba 509/pr. do Zarządu lasów i domen w Kętach, w celu wyjaśnienia i usprawiedliwienia samowolnego opuszczenia posady służbowej, przeto orzeka się w myśl edyktu powołanego, że Władysław Illukiewicz z dniem samowolnego wydalenia się, dobrowolnie zrzekł się posady służbowej.

Przydym c. k. Dyrekcji lasów i domen. Bolechów, 9. Marca 1875.

(896 2-3) **Ogłoszenie.**

L. 1992. C. k. Sąd powiatowy delegowany sekcya I. we Lwowie wiadomo czyni, że dochodzenie miejscowe w sprawie założenia ksiąg gruntowych w gminie katastralnej Hłosko małe, na dniu 5. Kwietnia 1875. rozpocznie.

Każdy, kto ma interes prawny w zbadaniu stosunków posiadania, może się zgłosić i wszystko prztoczyć, co dla wyjaśnienia lub ochrony swych praw za stosowne uzna.

Lwów, 11. Marca 1875.

Doniesienia prywatne.**Towarzystwo kredytowe miejskie**

Spółka zarejestrowana o poręce nieograniczonej **rozpoczyna z dniem 16. Marca r. b. swe czynności statutowe, tak we Lwowie, jakoteż w swych biurach okręgowych i powiatowych,**

mianowicie:

Udziela Członkom swoim **pożyczki** hipoteczne, gminne i **zaliczki** (art. 10, 1, a) b) c) statutu);

wydaje

6% LISTY DŁUŻNE,

które mają **udział w dywidendzie** z czystych zysków, a **pokrycie** w udzielonych pożyczkach, w solidarnej odpowiedzialności członków, tudzież w całym majątku Towarzystwa i będą **umorzone** w latach **piętnastu** i w latach **trzydziestu** (art. 10, 3, art. 41 stat.)

Przyjmuje **wkładki oszczędności** od 1 zł. w. a. począwszy; wydając na nie książeczki lub marki wkładkowe i procentując je:

po 6 procent za 14 dniowem wypowiedzeniem

" 7 " " 30 " "

" 8 " " 60 " "

Biuro Towarzystwa **we Lwowie** ul. Trybunalska l. 1.

Biura okręgowe i powiatowe Towarzystwa otwieramy na teraz w Bohorodczanach, Brzeżanach, Brodach, Buczaczu, Sokalu i Zbarażu.

Otworzenie biur w innych państwach będzie osobnymi obwieszczeniami do wiadomości podane.

Komitet wykonawczy.

Rady zawiadowczej.

